

Voorjaarsnota 2014

Colofon

De voorjaarsnota 2014 is een uitgave van de gemeente Renkum

Inhoud en vormgeving
Gemeente Renkum

Druk
Huisdrukkerij gemeente Renkum

Oplage
92 exemplaren

Inhoudsopgave

Aanbieding	4
Prognose meerjarenbegroting 2014 - 2018.....	6
Leeswijzer	7
Bijstellingen lopende begroting	8
Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen	28
Investeringskredieten	41

Aanbieding

Renkum, juni 2014

Aan de raad,

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2014. Deze voorjaarsnota is een rapportage over de eerste drie maanden van het jaar. In deze tussentijdse rapportage melden wij recente mee- en tegenvallers ten opzichte van de Begroting 2014. Daarmee schetsen wij het financiële kader voor de Begroting 2015. Het beleidsmatige kader voor de Begroting 2015 is vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan welke u in het najaar ontvangt.

Voorjaarsnota op hoofdlijnen

In deze voorjaarsnota geven wij een prognose van de uitkomsten van de Jaarstukken 2014. Verder scheppen we het financiële kader voor de meerjarenbegroting. Daarvoor actualiseren we de budgetten binnen het bestaande beleid. Ook rapporteren we over de voortgang van de invulling van de taakstellingen en melden we de voortgang van de geplande investeringen. Meer informatie over de inhoud en de opbouw van de voorjaarsnota, vindt u in de leeswijzer.

Uitgangspunten

Bij de samenstelling van de meerjarenbegroting gelden de volgende uitgangspunten:

- In voorgaande jaren was het uitgangspunt dat het bestaande gemeentelijke voorzieningenniveau, met inachtneming van hetgeen door de gemeenteraad is besloten, in de meerjarenbegroting gehandhaafd bleef. Ook wanneer sprake was van bijstellingen of ombuigingen werd steeds gepoogd het niveau zoveel mogelijk te handhaven. Gezien de situatie waarin de gemeente zich momenteel bevindt (bezuinigingen, ombuigingen e.d.) kan echter niet uingesloten worden dat in voorkomende gevallen het voorzieningenniveau afgebouwd moet worden.
- Om het voorzieningenniveau te kunnen handhaven, is een stelpost opgenomen voor de jaarlijkse indexering voor loon- en prijsstijgingen. De omvang van deze stelpost is gelijk aan de trendmatige verhoging van gemeentelijke belastingen plus de nominale groei van de Algemene uitkering.
- De vervangingsinvesteringen, die noodzakelijk zijn om bedrijfsmiddelen op een adequaat kwaliteitsniveau te kunnen handhaven, zijn meegenomen in de berekeningen.
- Wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke heffingen en leges.
- In de meerjarenbegroting is een jaarlijkse stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 165.000.
- De (meerjaren)begroting dient sluitend te zijn.

Beslispunten

Wij stellen uw raad voor de voorliggende Voorjaarsnota 2014 vast te stellen. Daarbij vragen we u:

1. goedkeuring voor het bijstellen van de budgetten voor bestaand beleid voor de Begroting 2014 en de structurele doorwerking hiervan voor de meerjarenraming 2015-2018;
2. goedkeuring voor het herbenoemen van de bestemmingsreserve Wmo in de bestemmingsreserve Decentralisaties;
3. kennis te nemen van de voortgangsrapportage inzake de invulling van bijstellingen en ombuigingen;
4. kennis te nemen van de voortgangsrapportage inzake investeringen in 2014.

Planning

Woensdag 11 juni	Technische voorlichting
t/m vrijdag 13 juni	Indienen vragen
Donderdag 19 juni	Beantwoording vragen
Woensdag 25 juni	Raadsvergadering

Prognose meerjarenbegroting 2014 - 2018

Samengevat laat de meerjarenbegroting inclusief deze voorjaarsnota de uitkomsten zien zoals is weergegeven in de onderstaande tabel.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
Saldo Begroting 2014 incl. amendementen	51	19	60	250	-342
Decembercirculaire gemeentefonds 2013	-111	181	201	239	240
Herverdeeleffect gemeentefonds*)					
* Groot onderhoud 2015		- 84	- 169	- 253	- 253
* Groot onderhoud 2016		0	PM	PM	PM
Saldo Begroting 2014 na effecten gemeentefonds	-60	97	32	236	-355
Voorjaarsnota 2014					
Totaal bijstellingen voorjaarsnota	-223	-71	-16	-41	-52
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	-283	26	16	195	-407

*) De algemene uitkering in deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de voorlopige gegevens van de decembercirculaire 2013 en het herverdeeleffect gemeentefonds. Een en ander zal definitief in de begroting worden verwerkt op basis van de meicirculaire 2014. Deze gegevens zullen separaat worden verstrekt.

Leeswijzer

Waarom een voorjaarsnota?

In de Financiële verordening is onder andere vastgelegd op welke manier uw Raad de planning- & controlcyclus wil vormgeven. In artikel 4 van de financiële verordening is opgenomen dat het college de raad een nota aanbiedt op basis waarvan de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren kunnen worden bepaald. Op basis van deze voorjaarsnota worden de financiële kaders vastgesteld. Het meerjarenbeleidsplan behandelt de beleidsmatige kaders.

Opbouw voorjaarsnota

Deze voorjaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Ontwikkelingen bestaand beleid op hoofdlijnen

De tabel geeft een samenvatting van alle bijstellingen voortvloeiend uit deze voorjaarsnota.

Bijstellingen lopende begroting

In de voorjaarsnota legt het college verantwoording af over de eerste drie maanden van 2014 en brengt zij een aantal voor het lopende jaar actuele ontwikkelingen in beeld. Dit resulteert in het bijstellen van een aantal budgetten. Wij vragen u tijdens de raadsbehandeling in te stemmen met deze bijstellingen voor 2014 en de consequenties voor de komende jaren.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

In dit hoofdstuk vindt u een specificatie van de nog openstaande taakstellingen. Wij rapporteren de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van deze taakstellingen.

Investeringskredieten

Op basis van de nota activering en afschrijving rapporteren we de voortgang van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zonodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

Bijstellingen lopende begroting

In dit hoofdstuk zijn de financiële bijstellingen van de lopende (meerjaren)begroting weergegeven. Daarbij komen allereerst de mutaties per programma en de wijzigingen binnen de Algemene dekkingsmiddelen aan de orde. Het totaal van de bijstellingen is weergegeven in de volgende tabel.

Bijstelling lopende begroting <i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
1.Werk & inkomen	-160	10	10	10	-41
2. Zorg, educatie & maatschappelijke participatie	-19	28	38	39	39
3.Ruimtelijke ontwikkeling, bouwen & wonen	-41	-11	-11	-11	-11
4.Milieu, natuur & duurzaamheid	21	21	21	21	21
5.Veiligheid	0	0	0	0	0
6.Verkeer	-21	-21	-21	-21	-21
7.Sport, kunst & cultuur	61	7	7	7	7
8.Bedrijvigheid, recreatie & toerisme	0	0	0	0	0
9.Burger, bestuur & organisatie	-216	-175	-114	-114	-58
Algemene dekkingsmiddelen	152	70	54	28	12
Totaal	-223	-71	-16	-41	-52

Programma 01 Werk & inkomen

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
A. Arbeidsparticipatie	40	60	60	60	9
B. Inburgering en integratie	0	0	0	0	0
C. Volwassenen Educatie	0	0	0	0	0
D. Inkomensvoorziening	-150	0	0	0	0
E. Minimabeleid	-50	-50	-50	-50	-50
Totaal	-160	10	10	10	-41

Hieronder volgt een toelichting per product.

A. Arbeidsparticipatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Correctie begroting	5	5	5	5	5
Participatie kosten 2014	36	50	50	50	50
Participatie rijksbijdrage 2014	-36	-50	-50	-50	-50
Vrijval gemeentelijke bijdrage Wsw	35	55	55	55	4
WSW kosten 2014	-248	-313	-313	-313	-313
WSW rijksbijdrage 2014	248	313	313	313	313
Geraamd resultaat	40	60	60	60	9

Correctie begroting

Bij de jaarrekening 2013 hebben wij u een voordeel van € 5.000 gerapporteerd. Dit betreft een begrotingstechnische omissie binnen de totale begroting. Dit bedrag kan structureel vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Kosten en rijksbijdrage participatie 2014

Het bedrag van de rijksbijdrage is aangepast aan de toekenning zoals het ministerie die verwoord heeft in haar besluit van eind september 2013. Voor 2014 ontvangt de gemeente een budget van € 700.000. Dit is € 36.000 lager dan in de primitieve begroting opgenomen. De uitgaven zijn eveneens met ditzelfde bedrag verlaagd.

Vrijval gemeentelijke bijdrage Wsw

Voor de toelichting op deze bijstelling verwijzen we naar product 9.D. Bestuur en organisatie (onderdeel bezoldiging wethouders).

Kosten en rijksbijdrage WSW 2014

Het bedrag van rijksbijdrage 2014 is aangepast aan de toekenning zoals het ministerie die verwoord heeft in haar besluit van eind oktober 2013. Voor 2014 ontvangt de gemeente een budget van € 3.273.000 ten behoeve van de realisatie van afgerond 126 arbeidsjaren. Per arbeidsjaar betekent dit een vergoeding van € 26.000. Conform afspraak met de Permar WS zal het totale rijksbudget voor hun beschikbaar zijn t.b.v. de realisatie van deze arbeidsjaren.

Samenwerking uitzendorganisatie Randstad

Wij gaan in 2014 en 2015 extra uitkeringsgerechtigden naar regulier werk begeleiden door middel van een samenwerking met uitzendorganisatie Randstad en gemeente Rheden. De kandidaten voor dit project zijn uitkeringsgerechtigden met een middellange afstand tot de arbeidsmarkt. Het project screent deze groep op reguliere arbeidsmogelijkheden. Er worden ongeveer 220 mensen met een inkomensvoorziening naar dit project bemiddeld. De kosten van dit project zijn in 2014 circa € 185.000 en in 2015 circa 195.000. De kosten voor 2014 kunnen volledig gedekt worden uit het beschikbare budget in de begroting van € 867.000. Het geraamde budget voor 2015 biedt voorsnog voldoende ruimte.

Het project start in juli 2014. Het is een project van 1 jaar met optie tot verlenging. Op basis van de ervaringen in 2014 besluiten wij aan welke projecten wij in 2015 behoefte hebben.

B. Inburgering en integratie Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Uitvoeringskosten inburgering	-21	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-21	0	0	0	0
Uitvoeringskosten inburgering	21	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Uitvoeringskosten inburgering

In 2013 is er in de algemene middelen een bedrag ontvangen voor uitvoeringskosten inburgering vanaf 2014. Dit bedrag is in de reserve algemene uitkering gestort.

In 2014 willen wij dit bedrag aanwenden voor de uitvoeringskosten inburgering. We gaan extra inspanning leveren voor de handhaving van inburgerplichtigen die hun traject nog niet hebben afgesloten.

C. Volwassenen Educatie Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Afname ontvangst rijksmiddelen	-6	-72	-72	-72	-72
Inzet rijksmiddelen	6	72	72	72	72
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Afname ontvangst rijksmiddelen

Het rijk stelt structureel minder middelen beschikbaar. Zie hieronder.

Inzet rijksmiddelen

De gemeente Renkum ontvangt minder middelen voor de volwasseneneducatie, waardoor er minder subsidie aan het R.O.C. betaald kan worden.

Vanaf 2015 worden de rijksmiddelen direct aan de centrumgemeente uitgekeerd om een regionaal educatief programma uit te voeren.

D. Inkomensvoorziening Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Decentralisaties	-25	0	0	0	0
Inkomensvoorziening	-150	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-175	0	0	0	0
Ottrekking reserve WWB	25	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-150	0	0	0	0

Decentralisaties

De voorbereidende werkzaamheden binnen de gemeente voor de invoering van de Participatiewet in 2015 worden tijdelijk uitgevoerd met behulp van externe inzet. De kosten van deze ondersteuning bedragen € 25.000. Binnen de reserve WWB is een bedrag van € 42.000 beschikbaar dat als dekking kan fungeren voor de kosten van deze tijdelijke ondersteuning.

Inkomensvoorziening

Voor het jaar 2014 is uitgegaan van het budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) ter hoogte van € 7.957.000. De kosten over 2014 worden geraamd op

€ 8.177.000. Dit betekent een tekort van € 220.000. Er is in de begroting rekening gehouden met een tekort van € 70.000.

In een nieuwsbericht van het ministerie van SZW begin april worden gemeenten geattendeerd op een waarschijnlijk aanzienlijke neerwaartse bijstelling van het BUIG budget. Dit op grond van de verwachte daling van het aantal werklozen met 8% in 2014. Dit betreft in hoofdzaak mensen die uit de WW naar werk bemiddeld worden. De werkgelegenheid voor mensen in de bijstand volgt pas na een doorzettend herstel van de economie.

Mocht de korting van het budget voor Renkum eveneens 8% bedragen loopt het budget terug naar € 7.320.000. In het slechtste geval betekent dit een tekort van € 857.000. Op grond van de toekenning van de MAU 2013-2015 zijn wij in dat geval risicodragend tot 7,5% van het nadelig saldo, te weten een bedrag van € 549.000. Het resterende deel (€ 308.000) wordt via de MAU vergoed, als de Toetsingscommissie van oordeel is dat de uitvoering en het beleid op orde zijn. Medio juni/juli 2014 zal het ministerie van SZW met informatie over het nader voorlopig budget voor 2014 komen.

E. Minimabeleid	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Renkumkaart	-50	0	0	0	0
Schuldhelpverlening	-50	-50	-50	-50	-50
Geraamd saldo van lasten en baten	-100	-50	-50	-50	-50
Onttrekking algemene reserve	50	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-50	-50	-50	-50	-50

Bijzondere bijstand

Binnen de bijzondere bijstand zien wij stijgende uitgaven in het kader van inkomensbeheer door derden. In de kinderopvang, die gelet op de doelgroep verstrekt wordt via de bijzondere bijstand, zien wij dat door gewijzigde regelgeving de kosten teruglopen. Wij voegen de kosten voor kinderopvang toe aan het budget voor overige bijzondere bijstand. Dit betreft een herschikking van het budget voor kinderopvang ad € 55.000 naar overige bijzondere bijstand.

Renkumkaart

Tijdens de begrotingsbehandeling in november 2014 heeft uw raad besloten incidenteel een bedrag van € 50.000 uit de algemene reserve te bestemmen voor uitbreiding van de doelgroep voor de RenkumKaart.

Schuldhelpverlening

Als gemeente vormen wij de poort naar schuldienstverlening. Dit doen wij enerzijds door te investeren in preventie (Budgetkringen). Anderzijds door informatie en advies te verstrekken aan inwoners met schulden. Als dan blijkt dat schuldbemiddeling of schuldsanering al dan niet in combinatie met inkomensbeheer noodzakelijk is, dan hebben wij onvoldoende middelen (menskracht, deskundigheid en bevoegdheden) om dit zelf uit te voeren. Deze werkzaamheden zijn na aanbesteding uitbesteed. Op basis van de uitkomst van de aanbesteding is begroot dat op jaarbasis een bedrag van € 50.000 nodig is voor deze werkzaamheden. Deze kosten waren op voorhand niet in te schatten, omdat deze afhankelijk waren van de tariefstelling in de aanbestedingsprocedure. Wij gaan in de schatting uit van 40 inwoners per maand voor wie een schuldregeling loopt, waarbij voor 25 van hen ook het budgetbeheer wordt uitgevoerd.

Programma 02 Zorg, educatie & maatschappelijke participatie

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

Bedragen x € 1.000	2014	2015	2016	2017	2018
A. Lokaal gezondheidsbeleid	30	51	60	60	60
B. Maatschappelijk werk	0	-13	-13	-13	-13
D. Sociale samenhang en leefbaarheid	-20	0	0	0	0
E. Preventieve voorzieningen voor jeugd en opvoeders	0	0	0	0	0
G. Mantelzorg & vrijwilligers	0	32	33	34	34
H. Zelfredzaamheid en participatie	-10	-40	-40	-40	-40
I. Individuele voorzieningen	0	0	0	0	0
L. Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0
O. Peuterspeelzaalwerk	-19	-2	-2	-2	-2
Totaal	-19	28	38	39	39

Hieronder volgt een toelichting per product.

A. Lokaal gezondheidsbeleid Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Aframen stelpost AWBZ	30	51	60	60	60
Decentralisatie jeugdzorg	-40	0	0	0	0
Inzet subsidie buurtkracht voor wonen	-39	0	0	0	0
Provinciale subsidie	39	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-10	51	60	60	60
Reserve implementatie jeugdzorg	40	0	0	0	0
Geraamd resultaat	30	51	60	60	60

Aframen stelpost AWBZ

De verwachting is dat deze stelpost ruimte biedt om een taakstelling in te vullen. Deze is voor de gedecentraliseerde AWBZ 2014 en verder. Zie ook de uitleg bij product 2H.

Decentralisatie jeugdzorg

De implementatiemiddelen voor de jeugdzorg zijn ook in eerdere jaren ontvangen. Het restant is in de reserve algemene uitkering gestort. We willen dit in 2014 aanwenden met het oog op de nieuwe taken voor de gemeente met ingang van 2015.

Inzet subsidie buurtkracht voor wonen

De gemeente heeft in 2013 na de najaarsnota een subsidiebeschikking ontvangen van de Provincie Gelderland met als titel 'Buurtkracht voor wonen in Doorwerth'. Het totaalbedrag van de subsidie is € 49.941, waarvan in 2013 € 10.846 is uitgegeven. Het restant hoort begroot te worden voor zowel uitgaven en inkomsten.

Provinciale subsidie

Zie 'Inzet subsidie buurtkracht voor wonen'.

Reserve implementatie jeugdzorg

Dit is onderdeel van de reserve algemene uitkering en is het bedrag dat maximaal beschikbaar is uit eerdere jaren. Zie ook 'decentralisatie jeugdzorg'.

B. Maatschappelijk werk Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Invulling taakstelling	0	-13	-13	-13	-13
Geraamd resultaat	0	-13	-13	-13	-13

Invulling taakstelling

Deze taakstelling is ingevuld door integrale benadering van samenhangende taakstellingen binnen dit programma. Invulling heeft plaatsgevonden door het niet meer volledig besteden van gelden aan sociale juridische advisering (via product 2H) en een lagere productprijs van Solidez.

D. Sociale samenhang en leefbaarheid	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Incidentele invulling taakstelling	-20	0	0	0	0
Taken integreren in sociale wijkteams	0	-100	-100	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-20	-100	-100	0	0
Uitname reserve Decentralisaties	0	100	100	0	0
Geraamd resultaat	-20	0	0	0	0

Incidentele invulling taakstelling

Uw raad heeft een taakstelling van € 30.000 overgenomen die op gemeentebrede subsidies ingevuld moet worden. Deze is voor € 20.000 incidenteel in te vullen door het voordeel op de subsidie voor de sociale raadslieden. Hier een nadeel, op product 2H een voordeel.

Deze bezuiniging heeft ook relatie met ombuiging 7.

Taken integreren in sociale gebiedsteams/ Uitname uit reserve Decentralisaties

Deze taakstelling lijkt momenteel niet realistisch. De afspraken in het kader van Transitiearrangementen bieden geen ruimte voor innovatie (volumeafspraken met BIZ 80%). Daar bovenop de doorgevoerde korting waarmee de taken over komen naar de gemeente maakt een bezuiniging van deze omvang nu onmogelijk. Wij verwachten op z'n vroegst vanaf 2017 hierin enige beweging te kunnen bewerkstelligen. De bestemmingsreserve Wmo is herbenoemd als reserve Decentralisaties. Dit nadeel kan derhalve opgevangen worden uit deze reserve. De te verwachten tekorten door invoering van de AWBZ zullen ook ten laste van deze reserve gebracht worden. Punt van aandacht is dat we pas met de meicirculaire goed inzicht hebben in de verschillende geldstromen van de diverse decentralisaties.

Verschuiving budgetten over programma's

Uw raad heeft in de voorgaande kalenderjaren diverse taakstellingen ingesteld. Deze zijn, daar waar het meerdere beleidsterreinen/ producten uit de begroting betreft, pragmatisch op 1 beleidsterrein ingevoerd. Bij invulling van een taakstelling is het in die situatie nodig om over programma's te begroten.

De invulling van de taakstelling Wijk activeren en inspanningen bundelen is ook ingevuld door het aframen van de budgetten van de dorpsplatforms uit programma 9 en het invullen op programma 2. Het betreft een verschuiving van € 61.000 in 2014 en vanaf 2015 € 54.000 en is budgetneutraal.

E. Preventieve voorzieningen voor jeugd en opvoeders	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Niet haalbare taakstelling	0	0	-50	-50	0
Geraamd saldo van lasten en baten	0	0	-50	-50	0
Uitname reserve Decentralisaties	0	0	50	50	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Niet haalbare taakstelling

Het realiseren van ombuiging 7 (efficiency jeugdzorg) lijkt momenteel niet realistisch. De afspraken in het kader van Transitiearrangementen (volumeafspraken met BIZ 80%) en de doorgevoerde korting waarmee de taken over komen naar de gemeente maakt een bezuiniging van deze omvang nu onmogelijk. Wij verwachten op z'n vroegst vanaf 2017 hierin enige beweging te kunnen bewerkstelligen. Door de WMO-reserve in te zetten wordt dit nadeel opgevangen.

G. Mantelzorg & vrijwilligers	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Invulling taakstelling maatschappelijke stage	0	32	33	34	34
Geraamd resultaat	0	32	33	34	34

Invulling taakstelling

De wettelijke verplichte maatschappelijke stages worden per 1 januari 2015 afgeschaft. Daarbij zal een uitname uit de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 20 miljoen plaatsvinden. Met de onderwijsbesturen is gecommuniceerd deze bezuiniging pas te effectueren met ingang van het schooljaar 2015-2016. Gelet op het niet meer ontvangen van middelen per 1 januari 2015 wordt deze aangepaste beleidslijn alsnog met de onderwijsbesturen gecommuniceerd.

Binnen dit product wordt een voordeel gepresenteerd, binnen de algemene dekkingsmiddelen een nadeel. Verder verwijzen we u naar paragraaf voortgang invulling bijstellingen ombuigingen.

H. Zelfredzaamheid en participatie	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Invulling taakstelling 3 AWBZ	-30	-60	-60	-60	-60
Implementatie AWBZ	-76	0	0	0	0
Sociale raadsliden	20	20	20	20	20
Geraamd saldo van lasten en baten	-86	-40	-40	-40	-40
Inzet reserve implementatie AWBZ	76	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-10	-40	-40	-40	-40

Invulling taakstelling 3 AWBZ

Deze taakstelling is mede ingevuld door de stelpost voor de voormalige brede doeluitering CJG aan te wenden (product 2A).

Implementatie AWBZ

In 2012 en 2013 heeft de gemeente Renkum middelen ontvangen voor de implementatie van de AWBZ. Deze zijn niet volledig aangewend en in de reserve algemene uitkering gestort. We willen deze middelen in 2014 inzetten om een vervolg te geven aan de activiteiten in het kader van de implementatie, zodat we de nieuwe taken per 1 januari 2015 uit kunnen voeren.

Sociale raadsliden

Dit budget van € 20.000 kan vrijvallen en is (vanaf 2015) voor € 13.000 ingezet voor ombuiging 2 Werken in de wijk.

Inzet reserve implementatie AWBZ

Zie 'Implementatie AWBZ'.

I. Individuele voorzieningen	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Bedrijfslasten	-70	-30	-15	0	0
Huishoudelijke verzorging	337	337	337	337	337
Integratie-uitkering Wmo	0	-832	-832	-832	-832
Rechtswinkel	-13	0	0	0	0
Voorziening gehandicapten	236	216	216	216	216
Besparing scootmobielen	0	-31	-53	-108	-108
Stelpost	-490	310	331	386	386
Geraamd saldo van lasten en baten	0	-30	-15	0	0
Ottrekking reserve WMO	0	30	15	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Bedrijfslasten

Op dit moment is er door vacatureruimte een onderbezetting binnen de formatie van het Zorgloket. De vacatureruimte wordt pas medio dit jaar opgevuld na afronding van de omscholing van een interne kandidaat. Hiermee wordt een gedeelte van de efficiencykorting voor de organisatie ingevuld. Voor deze tijdelijke onderbezetting wordt externe expertise ingehuurd. De lasten voor 2014 bedragen € 40.000. Daarnaast zijn er ontwikkelingen binnen het team ICT en Informatiebeheer om te komen tot verdere samenwerking binnen de regio. Ook hier wordt kritisch gekeken naar invulling van vacatureruimte, waardoor de vacature van het applicatiebeheer voor het voor het Wmo ondersteunende informatiesysteem en bijbehorende managementrapportages niet meer ingevuld wordt, maar, tot aan de overgang van dit applicatiebeheer naar een regionale uitvoeringsorganisatie medio 2016, tijdelijk ingevuld wordt door een externe kracht. De extra tijdelijke lasten (€ 30.000 per jaar) van deze inhuur kunnen voor 2014 opgevangen worden binnen het budget van dit product. Voor 2015 (€ 30.000) en 2016 (€ 15.000) stellen wij u voor deze lasten te dekken uit de reserve Wmo.

Huishoudelijke verzorging

Hhv natura

In 2013 zijn ongeveer 124.000 uren huishoudelijke verzorging verstrekt. De kosten voor deze uren bedroegen € 2.564.000. Gelet op de ontwikkelingen in de zorg dit jaar, gaan we uit van een kleine stijging van de uren naar 133.000 uur. Inclusief de indexatie van de prijs per uur verwachten wij voor dit jaar € 2.770.000 aan lasten voor huishoudelijke verzorging in natura. In de begroting werd nog rekening gehouden met een (oude) raming van € 3.062.000. Per saldo betekent dit een voordeel van € 292.000.

Hhv PGB

Op dit moment is de verstrekking aan PGB's (€ 286.000) beduidend minder dan vorig jaar (€ 364.000). Wel houden wij nog rekening met aanvragen in het loop van het jaar. Vooralsnog willen wij voor 2014 € 320.000 voor de PGB's reserveren. In de begroting werd nog rekening gehouden met een (oude) raming van € 383.000. Per saldo betekent dit een voordeel van € 63.000.

Uitvoeringskosten Hhv PGB

Omdat het aantal PGB's daalt, dalen ook de daarop betreffende uitvoeringskosten.

Eigen bijdrage Hhv

Op basis van ervaringscijfers verwachten wij ongeveer 30% van de te maken kosten voor huishoudelijke verzorging gecompenseerd te krijgen door een eigen bijdrage. De verwachte lasten (natura en PGB) ramen wij op dit moment op € 3.090.000. 30% van dit bedrag is € 927.000. In de begroting werd nog rekening gehouden met een (oude) raming van € 950.000. Per saldo betekent dit een nadeel van € 23.000.

In onderstaande tabel treft u het totaaloverzicht en de mutaties aan van de materiële budgetten binnen de functie Huishoudelijke voorzieningen .

Resumé (bedragen x € 1.000)	Begroting oud	Mutatie	Begroting nieuw
Aanbesteding Hhv	10	0	10
Onderzoekskosten Hhv	10	0	10
Hhv natura	3.062	-292	2.770
Hhv PGB	383	-63	320
Hhv PGB uitvoeringskosten	30	-5	25
Hhv eigen bijdrage	-950	23	-927
Totalen	2.525	-337	2.208

Integratie-uitkering Wmo Integratie-uitkering 2014

De integratie-uitkering Wmo is voor 2014 voorlopig vastgesteld op € 3.845.000 (stand septembercircularisatie 2013). Omdat deze informatie bekend is geworden na het ambtelijk opmaken van begroting 2014 is deze uitkering voor 2014 eind september 2013 slechts budgettair neutraal, en alleen voor 2014, in de begroting opgenomen. De stijging van de uitkering t.o.v. het geraamde bedrag bedroeg € 219.000 en is vooralsnog als een stelpost in de begroting opgenomen.

Integratie-uitkering 2015 e.v.

Eind januari is een eerste indicatie gegeven wat in 2015 het budget Wmo voor de gemeente zal worden. Dit budget is verdeeld in een budget voor zowel de bestaande Wmo taken als een budget voor de oude en nieuwe taken. In deze voorjaarsnota hebben wij het Wmo budget voor de bestaande taken verwerkt. Het voorlopig budget voor 2015 bedraagt € 2.811.000. Ten opzichte van het geraamde bedrag (€ 3.643.000) betekent dit een daling van € 832.000. Voor een groot gedeelte kan deze verlaging opgevangen worden door de structurele ruimte binnen het product individuele voorzieningen. Zie verder de toelichting van de stelpost.

Rechtswinkel

In het kader van de decentralisaties en de beweging die wij willen maken naar gebiedsgericht werken, wordt vanuit het Wmo zorgloket als onderdeel van prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntondersteuning in 2014 een incidentele subsidie verleend aan de rechtswinkel ten bedrage van € 13.000 om de omslag naar gebiedsgericht werken per 2015 te kunnen maken.

Voorziening gehandicapten Woonvoorzieningen

In eerdere rapportages hebben wij u al geïnformeerd dat door het algemeen gebruikelijk verklaren van de kleine woningaanpassingen er afgelopen jaren een voordeel gehaald werd van ongeveer € 100.000. Met deze rapportage wordt dit voordeel verwerkt in het budget woonvoorziening 2014. Daarnaast dient het budget voor onderhoud aan woonvoorzieningen op basis van de werkelijkheid 2013 verhoogd te worden met € 4.000.

Vervoersvoorzieningen

Bij de najaarsnota 2013 hebben wij u geïnformeerd over het verminderd aantal verstrekte scootmobielen. Ook op dit moment is de vraag naar scootmobielen vrij beperkt. In verband met de verminderde vraag naar scootmobielen denken wij dit budget in 2014 te kunnen verlagen naar € 200.000. Dit betekent een voordeel van € 60.000.

Collectief vervoer

De Stadsregio heeft aangegeven dat de investeringsbijdrage die de gemeenten tot nu toe betalen voor de Regiotaxi kan komen te vervallen. Daarnaast constateren wij dat er overschotten ontstaan binnen de WMO budgetten en dat sprake is van een groei van de reserve. Dit maakt het mogelijk om een structurele korting van € 30.000 door te voeren op de WMO budgetten. Deze korting is structureel in de cijfers verwerkt, waarbij in 2014 een incidenteel voordeel gehaald wordt van € 20.000.

Rolstoelen

Voor de verstrekking van rolstoelen is een structureel budget gereserveerd van € 240.000. In 2013 waren de lasten incidenteel substantieel lager en werd uiteindelijk een voordeel gehaald van € 166.000 (zie verder jaarrekening 2013). Op dit moment is nog niet volledig in te schatten of de volledige daling van deze verstrekkingen een structureel karakter hebben. Wel denken wij het budget voornamelijk in 2014 te kunnen verlagen met € 40.000. Bij de najaarsnota zullen wij u nader informeren of de daling uit 2013 ook daadwerkelijk voor 2014 van toepassing kan zijn.

Eigen bijdrage W&V

In de begroting was rekening gehouden met eigen bijdrage van € 40.000 in de kosten van woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen via het CAK. Afgelopen jaar is voor een bedrag van € 200.000 aan kosten in rekening gebracht aan de gebruikers van deze voorzieningen. Gemiddeld kan 30% van deze kosten (€ 60.000) aan eigen bijdrage ontvangen worden.

In onderstaande tabel treft u het totaaloverzicht en de mutaties aan van de materiële budgetten binnen de functie Voorziening gehandicapten.

Resumé (bedragen x € 1.000)	Begroting oud	Mutatie	Begroting nieuw
Woonvoorzieningen	561	-96	465
Vervoersvoorzieningen	737	-80	657
Rolstoelen	395	-40	355
Onderzoekskosten	20	0	20
Eigen bijdrage W&V	-40	-20	-60
Totalen	1.653	-236	1.437

Besparing scootmobiel

Hulpmiddelen zoals rolstoelen en scootmobiel worden verstrekt door gemeenten binnen de Wmo. Hiervoor geldt voortaan een plicht tot hergebruik. Er wordt door het rijk taakstellend uitgegaan van een landelijke structurele opbrengst van € 50 miljoen. Voor Renkum betekent dit een opgelegde besparing van € 31.000 in 2015 oplopend naar € 108.000 in 2017. De afgelopen jaren zijn deze besparingen echter al gerealiseerd binnen de majeure besparing door de verlaging van het Wmo budget. Zo hebben wij de kosten van de voorziening gehandicapten terug kunnen brengen van ongeveer € 1.900.000 in 2010/2011 naar ongeveer € 1.450.000 nu. Een verdere besparing op scootmobielen sec. of overige voorzieningen gehandicapten achten wij niet reëel. Deze besparing is voornamelijk opgenomen binnen de te realiseren besparing op de stelpost 'zie hierna'.

Stelpost

Op basis van de diverse mutaties in deze voorjaarsnota ontstaat er in 2014 een voordeel van € 490.000. Dit voordeel is toegevoegd aan eerder genoemde stelpost van € 219.000 (zie bij integratie-uitkering) zodat binnen het product Individuele voorzieningen voor 2014 een stelpost resteert van € 709.000, welke nog niet ingezet is t.b.v. uitgaven in 2014.

In 2015 zal de integratie-uitkering Wmo dalen met € 832.000. Voor een substantieel gedeelte kan deze opgevangen worden door een structureel gerealiseerd voordeel binnen de huishoudelijke verzorging (€337.000) en voorziening gehandicapten (€ 216.000). Resteert door deze daling een structureel nadeel van € 279.000. Naast dit nadeel hebben wij in deze stelpost ook de besparing op scootmobielen opgenomen, zodat er een totale besparing resteert van € 310.000 in 2015 oplopend naar € 386.000 vanaf 2017.

In onderstaande tabel treft u de realisatie van de verstrekte huishoudelijke verzorging en voorzienig gehandicapten over de afgelopen 4 jaar en de actuele begroting voor 2014 aan. De kosten voor de organisatie (bedrijfslasten als personeel en overhead) zijn hierbij niet meegenomen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2010	2011	2012	2013	2014
Huishoudelijke verzorging	2.891	2.657	2.451	2.154	2.208
Voorziening gehandicapten	1.951	1.929	1.463	1.132	1.437
Totalen	4.842	4.586	3.914	3.286	3.645

Uit deze tabel blijkt dat vanaf 2010 door de ingezette maatregelen er een structurele besparing is gerealiseerd van ongeveer € 1.200.000 binnen het product Individuele voorzieningen. Wij denken niet dat een verdere besparing binnen dit product verantwoord is. Bij de verdere implementatie van de decentralisaties zullen wij u nader informeren op welke wijze wij het op de stelpost opgenomen besparing zullen gaan realiseren.

L. Onderwijshuisvesting Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Reserve onderwijshuisvesting storting	106	31	31	30	41
Reserve onderwijshuisvesting uitname	-106	-31	-31	-30	-41
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Reserve onderwijshuisvesting storting/ uitname

In de meerjarenbegroting waren in eenzelfde jaar zowel toevoegingen als onttrekkingen aan deze reserve begroot. Voor de duidelijkheid wordt nu een en ander gesaldeerd.

O. Peuterspeelzaalwerk Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Afboeking restant ombuiging 9	-2	-2	-2	-2	-2
Gedeeltelijke invulling taakstelling	-20	0	0	0	0
Incidentele invulling taakstelling	20	0	0	0	0
Motie begrotingsraad 2014	-17	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-19	-2	-2	-2	-2

Uit de taakstelling 2013 van € 15.000 op PSZ Dolfijn is in 2013 voor € 13.000 gerealiseerd. De overige € 2.000 van deze taakstelling is structureel niet haalbaar en wordt zodoende afgeboekt.

De taakstelling van € 37.000 in 2014 oplopend tot € 110.000 in 2016 is gebaseerd op de afbouw van het hele peuterspeelzaalwerk. Uw raad heeft deze taakstelling in de begrotingsraad van november 2013 on hold gezet. Voor 2014 betekent dit dat de taakstelling als niet haalbaar wordt afgeboekt. Voor 2015 en verder worden de consequenties op basis van het coalitieakkoord in beeld gebracht in het meerjarenbeleidsplan.

Het aantal peuters dat dit jaar van de regeling voor peuterspeelzaalwerk gebruik maakt valt, naar het zich nu laat aanzien, lager uit ten opzichte van het vorig jaar. Dat betekent dat een incidenteel voordeel van € 20.000 kan worden geboekt.

Programma 03 Ruimtelijke ontwikkeling, bouwen & wonen

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
A. Gebiedsvisies	0	0	0	0	0
C. Bestemmingsplannen	-4	-4	-4	-4	-4
D. Grondexploitatie/ruimtelijke projecten	-31	0	0	0	0
E. Omgevingsvergunning, toezicht en handhaving	-7	-7	-7	-7	-7
Totaal	-41	-11	-11	-11	-11

Hieronder volgt een toelichting per product.

A. Gebiedsvisies Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Gebiedsvisies Renkum en Doorwerth	-40	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-40	0	0	0	0
Reserve meerjarige projecten	40	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Gebiedsvisies Renkum en Doorwerth

Voor Renkum en Doorwerth worden gebiedsvisies gemaakt. De kosten voor een stedenbouwkundige stonden in de Startnotities voor beide projecten 'PM'. Inmiddels kunnen deze kosten worden geraamd op gezamenlijk € 60.000. Omdat een deel van deze kosten niet binnen het budget passen, wordt € 40.000 onttrokken uit de reserve meerjarige projecten.

C. Bestemmingsplannen Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Actualisatie bestemmingsplannen	15	15	10	0	-10
Geraamd saldo van lasten en baten	15	15	10	0	-10
Reserve bestemmingsplannen	-15	-15	-10	0	10
Inkooptaakstelling	-4	-4	-4	-4	-4
Geraamd resultaat	-4	-4	-4	-4	-4

Wetgeving bepaalt dat alle bestemmingsplannen op 1 juli 2013 niet ouder mogen zijn dan tien jaar. Voor 1 juli 2013 zijn daarom alle bestemmingsplannen, die al ouder waren dan tien jaar, herzien. Doordat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan tien jaar moeten de bestemmingsplannen op tijd geactualiseerd en herzien worden. Bestemmingsplannen die de komende jaren ouder dreigen te worden dan tien jaar moeten tijdig worden herzien. Onze planning voor de actualisatie van deze bestemmingsplannen is in verband hiermee geactualiseerd. Deze planning is reëel en past binnen de reserve Bestemmingsplannen.

Het structureel budget was oorspronkelijk € 70.000. Voor de periode 2014 t/m 2017 is dit op nihil gesteld. Het in de reserve bestemmingsplannen aanwezig budget wordt dan ingezet. Voor 2018 en verder is het budget nog € 15.000 (taakstelling). Daarnaast was nog een inkoopstaakstelling van € 4.000 ingeboekt. Het is echter niet mogelijk het structureel budget naar € 11.000 te verlagen. De inkoopstaakstelling wordt teruggeboekt.

D. Grondexploitatie/ruimtelijke projecten Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Arnhems Buiten	-16	0	0	0	0
Utrechtseweg 123 Renkum	-15	0	0	0	0
Wolfsheide	-56	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-87	0	0	0	0
Uitname Weerstandsreserve (Wolfsheide)	56	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-31	0	0	0	0

Arnhems Buiten

Conform de samenwerkingsovereenkomst is totaal een bedrag van € 99.563 in rekening gebracht. De laatste termijn hiervan is in 2014 betaald. Volgens deze overeenkomst is het ook mogelijk om meerkosten in rekening te brengen. Voorwaarde is dat deze meerkosten vooraf goedgekeurd worden door de ontwikkelaar. Helaas heeft dit niet plaatsgevonden waardoor de in 2012-2013

ontstane kosten voor projectmanagement van € 15.531 niet betaald zullen worden. Dit bedrag loopt niet verder op, want het project is inmiddels afgesloten.

Utrechtseweg 123 Renkum

De omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan, het bouwen en de uitweg is op 29 december 2011 verleend. Tegen dit besluit is beroep ingediend. Op 13 november 2013 is het hoger beroep tegen de verleende vergunning door de Raad van State ongegrond verklaard.

Met de initiatiefnemer is voor het uitvoeren en betalen van bovengenoemde activiteiten een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In totaal zijn door de organisatie € 50.909 aan kosten gemaakt en in rekening gebracht bij de initiatiefnemer. Voor de omgevingsvergunning was dit € 35.909 aan leges (product 3E) en voor ambtelijke kosten in de voorbereiding € 15.000 (product 3D).

Vanwege het faillissement van de initiatiefnemers is de vordering niet meer inbaar. Hierdoor ontstaat € 15.000 tekort.

Wolfsheide

Op basis van de overeenkomst tussen Van Wanrooij en Vivare worden 14 koopwoningen ingezet als huurwoningen. Hiermee komt de exploitatiebijdrage van € 3.526 (prijspeil 2003) per woning in de koopsector voor deze woningen te vervallen waardoor een verlies van € 56.000 (prijspeil 2014) op het project ontstaat. Hiervoor zal het weerstandsvermogen worden ingezet.

Het weerstandsvermogen is bedoeld voor het opvangen van risico's, waaronder de risico's van de grondexploitatieprojecten. In de begroting 2014 is voor het eerst het totale risico van lagere opbrengsten van alle bouwprojecten geraamd, op € 2,5 miljoen. Deze risico's zijn in de jaarstukken 2013 verhoogd naar € 3 miljoen. Wolfsheide maakte daar ook onderdeel van uit.

Programma 04 Milieu, natuur & duurzaamheid

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
B. Bos-, landschaps- en natuurbescherming	0	0	0	0	0
C. Plantsoenen en parken	11	11	11	11	11
D. Riolering en water	10	10	10	10	10
Totaal	21	21	21	21	21

Hieronder volgt een toelichting per product.

B. Bos-, landschaps- en natuurbescherming Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Planning LOP 2014	-55	0	0	0	0
Geraamd saldo van lasten en baten	-55	0	0	0	0
Reserve LOP 2014	55	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Planning LOP 2014/ mutatie reserve LOP

Volgens de planning van het LOP is dit jaar € 90.000 benodigd voor de projecten die zijn gestart in 2014. Een enkel project loopt ook nog door vanuit 2013 zoals het project "Landschapsherstel Rosandepolder". Binnen de exploitatie is € 35.000 begroot. Er vindt een uitname uit de reserve LOP plaats van € 55.000.

C. Plantsoenen en parken Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bestek groenonderhoud	11	11	11	11	11
Geraamd resultaat	11	11	11	11	11

Verwezen wordt naar de toelichting bij product 6.D Wegen, straten en pleinen.

D. Riolering en water Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Mutatie reserve Rioolheffing	10	10	10	10	10
Geraamd resultaat	10	10	10	10	10

Mutatie reserve Rioolheffing

Binnen het bestek groenonderhoud 2014 hebben een aantal financiële mutaties plaatsgevonden. Binnen dit bestek zijn een aantal posten te vinden welke betrekking hebben op 'straatreiniging' (zie product Wegen, straten en pleinen, 'bestek groenonderhoud'). Deze hebben voor een nadeel van ca. € 21.000 gezorgd. Aangezien 50% van de 'straatreiniging' wordt doorbelast in de Rioolheffing, wordt hier een nadeel van € 10.000 gemeld.

Programma 06 Verkeer

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
D. Wegen, straten en pleinen	-21	-21	-21	-21	-21
Totaal	-21	-21	-21	-21	-21

Hieronder volgt een toelichting per product.

D. Wegen, straten en pleinen Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bestek groenonderhoud	-21	-21	-21	-21	-21
Geraamd resultaat	-21	-21	-21	-21	-21

Bestek groenonderhoud

Het contract 'bestek groenonderhoud 2014' met de Permar is rond gekomen. Ten opzichte van het voorgaande bestek hebben enkele verschuivingen plaats gevonden en totaal is € 10.000 meer benodigd. € 5.000 hiervan betreft inflatie en wordt vanuit de stelpost loon- en prijscompensatie bekostigd, de overige € 5.000 wordt bekostigd uit de Riolheffing, aangezien dit groenonderhoud een directe relatie heeft met het weer op orde maken van het groenonderhoud met betrekking tot het rioolvervangingsproject Jan van Riebeeckweg.

Programma 07 Sport, kunst & cultuur

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
B. Openbaar bibliotheekwerk	-40	0	0	0	0
C. Monumenten	101	7	7	7	7
D. Sport algemeen	0	0	0	0	0
Totaal	61	7	7	7	7

Hieronder volgt een toelichting per product.

B. Openbaar bibliotheekwerk	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Niet haalbare taakstelling	-40	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-40	0	0	0	0

Niet haalbare taakstelling

Een bedrag van € 40.000 wordt als niet haalbaar opgenomen. De taakstelling moet worden gehaald op huisvesting, daartoe is de bibliotheekvoorziening in Doorwerth m.i.v. 2014 gesloten. De frictiekosten voor de eenmalige afkoop van het huurcontract voor Doorwerth bedragen € 40.000.

C. Monumenten	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Budget monumenten'cie naar 'cie Ruimtelijke Kwaliteit	7	7	7	7	7
Geraamd saldo van lasten en baten	7	7	7	7	7
Vrijval reserve monumenten	94	0	0	0	0
Geraamd resultaat	101	7	7	7	7

Budget monumenten'cie naar 'cie Ruimtelijke Kwaliteit

Dit budget is overgeheveld van het product Monumenten naar product 3.E Omgevingsvergunning, toezicht en handhaving.

Vrijval reserve monumenten

Doel van deze reserve is het afdekken van risico's met betrekking tot monumenten. Dit doel kan ook bereikt worden binnen de weerstandsreserve. Het in stand houden van een afzonderlijke reserve is daarmee overbodig. In de Jaarstukken 2013 is besloten de reserve monumenten vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

D. Sport algemeen	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Sportieve bewegingsruimte	-83	0	0	0	0
Subsidie sportieve bewegingsruimte	83	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0

Sportieve bewegingsruimte

In antwoord op ons subsidieverzoek met als titel 'sportieve bewegingsruimte in de gemeente Renkum' dat wij in 2013 aan de provincie hebben gericht, is begin 2014 een subsidie toegekend van totaal € 82.817.

Het project, het realiseren van o.a. outdoorfitness op sportpark Hartenstein in Oosterbeek, moet uiterlijk op 31 december 2015 zijn afgerond.

Subsidie sportieve bewegingsruimte

Zie 'Sportieve bewegingsruimte'.

Programma 09 Burger, bestuur & organisatie

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

Bedragen x € 1.000	2014	2015	2016	2017	2018
B. Dienstverlening	-16	-16	-16	-16	-16
D. Bestuur en organisatie	-200	-159	-98	-98	-42
Totaal	-216	-175	-114	-114	-58

Hieronder volgt een toelichting per product.

B. Dienstverlening Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Leges GBA	-16	-16	-16	-16	-16
Geraamd resultaat	-16	-16	-16	-16	-16

De burger heeft bij steeds minder instellingen een uittreksel uit de Basisregistratie Personen nodig door regeldrukvermindering van instellingen of door het vervallen van de wettelijk plicht.

D. Bestuur en organisatie Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
App GemeenteOplossingen	10	5	5	5	5
Besturingsfilosofie	-20	0	0	0	0
Uitname reserve bestrijding gevolgen vermindering algemene uitkering (Besturingsfilosofie)	20	0	0	0	0
Databasebeheer raad	7	7	7	7	7
Fractieondersteuning	-1	-1	-1	-1	0
Vergoedingen commissieleden	-3	-3	-3	-3	0
Bezoldiging wethouders	-52	-69	-69	-69	-17
Decentraal P-budget	-62	-62	0	0	0
Financiën & Control	-1	-1	-1	-1	-1
Informatie en Communicatie Technologie	-86	-30	-30	-30	-30
Facilitair	-5	-5	-5	-5	-5
Gemeentelijke eigendommen	-7	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-200	-159	-98	-98	-42

App GemeenteOplossingen

Om het besluit van de raad om papierarm te gaan werken te realiseren, is een vergader app GemeenteOplossingen aangeschaft. Omdat deze vergader app aansluit bij GovUnited is er voor gekozen om het beheer en het budget over te hevelen naar ICT. Dat betekent op deze post een voordeel, op het budget ICT een nadeel. Per saldo budgettair neutraal.

Besturingsfilosofie/ Uitname reserve bestrijding gevolgen vermindering algemene uitkering

In het kader van de uitwerking van de motie van de gemeenteraad om te komen tot een kaderstellende notitie over de besturingsfilosofie van de gemeente Renkum wordt ingehuurd.

Voor de totstandkoming van de besturingsfilosofie wordt een bedrag van € 20.000 uit de reserve bestrijding gevolgen vermindering algemene uitkering onttrokken.

Databasebeheer raad

In lijn met hetgeen onder 'App GemeenteOplossingen' is vermeld, is ook het beheer en het budget voor de uitzendingen van de bijeenkomsten van de raad overgeheveld naar ICT.

Fractieondersteuning

Elke fractie ontvangt per jaar € 1.200 aan fractieondersteuning. Na de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen zijn er twee fracties bijgekomen.

Vergoedingen commissieleden

Als gevolg van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen is het aantal commissieleden toegenomen naar 16 personen.

Bezoldiging wethouders

De extra kosten voor 0,6 fte wethouder bedraagt € 68.700 per jaar. Voor 2014 is dit € 51.525 (vanaf 1 april).

We houden rekening met de volgende extra lasten per jaar (bruto) voor 0,6 fte:

€ 52.000	extra bezoldiging
€ 3.000	extra pensioenopbouw
€ 3.700	extra onkostenvergoeding
€ 68.700	

Ter dekking van deze extra lasten, stellen we voor de stelpost vervangingsinvesteringen en de gemeentelijke bijdrage Wsw in te zetten.

In onze begroting is een stelpost vervangingsinvesteringen opgenomen die dient ter dekking van investeringen die niet specifiek in de begroting zijn gedekt. Het huidig saldo van de stelpost wordt veroorzaakt door verschuivingen in het tractieplan. Gelet op het feit dat vervangingsinvesteringen in groeiende mate middels investeringsplannen (en bijbehorende dekking) is afgedekt, kan deze post vrijvallen. Deze vrijval is te vinden onder het product Overige algemene dekkingsmiddelen.

Bovenop de rijksbijdrage Wsw is een budget als achtervang gereserveerd. Wij zijn als gemeente aansprakelijk voor verliezen van Permar Ws. Dit wordt met dit budget opgevangen. In 2013 is het budget niet aangewend. We verwachten ook dat dit budget niet aangewend hoeft te worden omdat de Permar een hele herstructureringsreorganisatie heeft ondergaan. De vrijval is te vinden onder het product 1.A Arbeidsparticipatie.

Decentraal P-budget	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Tijdelijke extra formatie	-62	-62	0	0	0
Geraamd resultaat	-62	-62	0	0	0

Door een groot aantal beleidswijzigingen en een aanzienlijke toename van uitvoerende werkzaamheden door toename van het uitkeringsbestand is in de aansturing van medewerkers extra formatie nodig. Tijdelijk, voor de duur van twee jaar, is 0,89 extra formatie binnen het team Sociale Zaken voor de functie van senior beleidsmedewerker met coördinerende taken.

Informatie en Communicatie Technologie	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Bedragen x € 1.000					
Applicatiebeheer	-30	-25	-25	-25	-25
Audits	11	11	11	11	11
BAG-WOZ	-178	-10	-10	-10	-5
Dienstverlening	-40	0	0	0	0
Investeringsplan ICT	103	20	93	152	319
Projecten	-17	0	0	0	0
Technisch beheer	-12	-12	-12	-12	-12
Telefonie	-4	-4	-4	-4	-4
Geraamd saldo van lasten en baten	-168	-21	53	112	284
Mutatie reserve ICT	82	-10	-83	-142	-314
Geraamd resultaat	-86	-30	-30	-30	-30

Applicatiebeheer

Sinds enkele jaren worden de meeste nieuwe implementaties van applicaties als een project gefinancierd. Hierdoor kunnen de budgetten die hiervoor gereserveerd waren bij Applicatiebeheer (Implementatie en databasebeheer) gebruikt worden om de structurele stijging van het budget Inkoop data te dekken. De verhoging van het budget Onderhoud software is terug te herleiden naar de jaarlijkse prijsindexatie. Dit is voor Applicatiebeheer dit jaar € 14.000. Dekking van deze extra lasten kan gevonden worden binnen de stelpost loon- en prijscompensatie (deze is te vinden onder het product Overige algemene dekkingsmiddelen).

Om het besluit van de raad om papierarm te gaan werken te realiseren, is een vergader app GemeenteOplossingen aangeschaft. Omdat deze vergader app aansluit bij GovUnited is er voor gekozen om het beheer en het budget over te hevelen naar ICT. Daarnaast is ook het beheer en het budget voor de uitzendingen van de bijeenkomsten van de raad overgeheveld naar ICT. De structurele lasten bedragen € 11.000. Dat betekent op deze post een nadeel en op het eerder genoemd budget 'App Gemeenteoplossingen' een voordeel. Per saldo budgettair neutraal.

Daarnaast dient in 2014 € 5.000 extra geïnvesteerd te worden. De dekking van deze lasten wordt gevonden binnen het raadsbudget en zijn daar als voordeel opgevoerd.

Audits

Sinds 2013 is er een apart budget om de ICT-audits te betalen. Aan de hand van de opgedane ervaringen in 2013 kan het budget structureel verlaagd worden met € 11.000.

BAG-WOZ

In aanloop naar de wettelijke plicht om aan te sluiten op de Landelijke Voorziening WOZ, moet het belastingpakket (waar de WOZ gegevens in zitten) opgeschoond worden en aangesloten op de BAG en het GBA. Omdat gemeente Arnhem de belastingwerkzaamheden voor de gemeente Renkum uitvoert, en de kennis van het belastingpakket daar voorhanden is, wordt dit project door gemeente Arnhem uitgevoerd met beperkte technische ondersteuning van ICT gemeente Renkum. Dekking vindt plaats vanuit de reserve ICT.

Dienstverlening

Door aanschaf van extra software en een herkapitalisatie van de stichting GovUnited zal het budget voor het programma Dienstverlening met € 40.000 verhoogd moeten worden.

Investeringsplan ICT/ Reservering ICT-G5

Het investeringsplan voor 2014 is geactualiseerd. Omdat op dit moment regionale samenwerking op ICT-gebied onderzocht wordt, beperkt het investeringsplan zich voorsnog tot 2014. De op de actualisatie van het investeringsplan betrekking hebbende mutaties verlopen via de reserve ICT

Projecten

Project BGT

Voor dit project is voor 2013 en 2014 per jaar € 40.000 aangevraagd. In 2013 is € 8.000 meer uitgegeven dan voor dat jaar aangevraagd was. Dit nadeel is bij de jaarrekening 2013 ten laste van de reserve gebracht. Dit geld wordt in mindering gebracht op het budget van 2014. Tevens wordt de begrote onttrekking aan de reserve met € 8.000 verlaagd.

Project Xential

De verwachte uitgaven voor de implementatie van Xential hebben in 2013 niet plaats gevonden. De uitrol van het pakket zal in 2014 gebeuren. Het niet besteedde geld is in 2013 niet onttrokken aan de reserve en wordt nu aangevraagd. Met de uitrol van Office 2010 wordt ook de sjabloonbeheer applicatie Xential in gebruik genomen. De verwachting is dat hier extra ondersteuning van de leverancier voor nodig is. De schatting is dat deze werkzaamheden € 15.000 gaan kosten. Dekking van deze € 15.000 kan gevonden worden binnen het niet ingezette deel van de reserve uit 2013.

Projecten overig

Sinds enkele jaren worden de meeste nieuwe implementaties van hardware of software als een investeringsproject gefinancierd. Desondanks blijft ad-hoc inhuur van expertise bij de leveranciers nog steeds nodig. Om deze kosten te dekken is hier voor 2014 een budget van € 10.000 nodig.

Technisch beheer

Om een beter inzicht te krijgen in de onderhoudsuitgaven voor software en hardware wordt een deel van het budget onderhoud hardware overgezet naar het budget onderhoud software. Voor de structurele stijging van de uitgaven van de netwerkbeveiliging wordt het budget beveiligingscontract met € 12.000 verhoogd.

Telefonie

Ondanks een onderlinge herverdeling van de budgetten van telefonie om de stijging van de kosten op te vangen, is een uitbreiding van € 4.000 nodig om deze budgetten kostendekkend te maken.

Mutatie reserve ICT

Bij de posten "BAG-WOZ", "Projecten" en "Investeringsplan ICT" vindt de dekking of egalisatie plaats via de reserve ICT. In onderstaande tabel treft u het overzicht van deze mutaties van de reserve ICT aan. Daarbij zijn ook de reeds geraamde onttrekkingen uit het MJB vermeld zodat een actuele stand van de reserve in meerjarenperspectief getoond kan worden.

Verloop reserve ICT	2014	2015	2016	2017	2018
Stand 1-1	404	182	112	186	328
Reeds begrote onttrekkingen MJB 2014 - 2018	-140	-80	-9	0	0
Inzet projecten 2014	-7	0	0	0	0
Mutatie actualisatie investeringsplan	103	20	93	152	319
BAG-WOZ	-178	-10	-10	-10	-5
Stand ultimo begrotingsjaar	182	112	186	328	642

Algemene dekkingsmiddelen

Binnen de interne producten zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk:

Bedragen x € 1.000	2014	2015	2016	2017	2018
B. Belastingen	-20	-15	-15	-15	-15
C. Overige algemene dekkingsmiddelen	172	85	69	43	27
Totaal	152	70	54	28	12

Hieronder volgt een toelichting per product.

B. Belastingen Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Baten Hondenbelasting	-20	-15	-15	-15	-15
Geraamd resultaat	-20	-15	-15	-15	-15

Baten Hondenbelasting

De opbrengst hondenbelasting blijft voor het huidige jaar achter op de raming. In 2013 is hetzelfde geconstateerd en is een controle op hondenbezit uitgevoerd. Het aantal nieuw aangemelde honden is in het afgelopen half jaar echter minder dan het aantal honden dat is afgemeld voor hondenbelasting. Daarom verwachten wij dat de geraamde opbrengst niet gerealiseerd kan worden en incidenteel met € 20.000 bijgesteld moet worden op € 189.000.

Omdat de voor het vorige jaar oorspronkelijk geraamde opbrengst ook naar beneden bijgesteld moest worden, verwachten wij dat de voor de jaren na 2014 geraamde opbrengst ook niet langer reëel is. Het aantal honden binnen de gemeente Renkum neemt af. Voor de jaren na 2014 is de raming daarom structureel met € 15.000 bijgesteld.

C. Overige algemene dekkingsmiddelen Bedragen x € 1.000	Bijstelling 2014	Bijstelling 2015	Bijstelling 2016	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018
Financieringsresultaat	135	85	69	44	28
Maatschappelijke stage	0	-32	-33	-34	-34
Vrijval stelpost t.b.v. vervangingsinvesteringen	17	13	13	13	13
Loon- en prijsstijgingen bestek groenonderhoud	5	5	5	5	5
Loon- en prijsstijgingen applicatiebeheer	14	14	14	14	14
Loon- en prijsstijgingen contributie PAUW	1	1	1	1	1
Geraamd resultaat	172	85	69	43	27

Financieringsresultaat

Omdat de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) hoger zijn dan vorig jaar was begroot, is er minder externe financiering nodig. Dit levert met name voor de eerste jaren een rentevoordeel op.

Maatschappelijke stage

De wettelijke verplichte maatschappelijke stages worden per 1 januari 2015 afgeschaft. Daarbij zal een uitname uit de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 20 miljoen plaatsvinden. Met de onderwijsbesturen is gecommuniceerd deze bezuiniging pas te effectueren met ingang van het schooljaar 2015-2016. Gelet op het niet meer ontvangen van middelen per 1 januari 2015 wordt deze aangepaste beleidslijn alsnog met de onderwijsbesturen gecommuniceerd.

Binnen dit product wordt een nadeel gepresenteerd, binnen product 2.G Mantelzorg & vrijwilligers een voordeel. Verder verwijzen we u naar paragraaf voortgang invulling bijstellingen ombuigingen.

Vrijval stelpost t.b.v. vervangingsinvesteringen

Voor de toelichting op deze bijstelling verwijzen we u naar product 9.D Bestuur en organisatie (onderdeel bezoldiging wethouders).

Loon- en prijsstijgingen

Op diverse plekken binnen de programma's zijn als gevolg van inflatie loon- en prijsstijgingen verwerkt. Deze worden ten laste van de stelpost loon- en prijscompensatie gebracht. Per saldo budgettair neutraal.

Stelpost onvoorzien

Er zijn geen uitgaven ten laste van de stelpost onvoorzien gedaan.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

Inleiding

In de begroting 2014 zijn financiële taakstellingen opgenomen. Hieronder is weergegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de realisatie van de taakstellingen.

Totaal generaal <i>bedragen x € 1.000</i>	2014	2015	2016	2017	2018
Bijstellingen en ombuigingen begroting 2014	1.189	3.162	3.484	3.836	3.836
Amendementen:					
Taakstelling bibliotheek irt Mfc3b4		-80			
Taakstelling Wmo		-10	-10	-10	-10
Nog in te vullen taakstellingen begin 2014	1.189	3.072	3.474	3.826	3.826
Gerealiseerd t/m voorjaarsnota 2014	825	1.585	1.609	1.638	1.638
Niet haalbare taakstellingen	59	134	152	52	2
Nog openstaande taakstellingen	305	1.353	1.713	2.136	2.186

Van de taakstellingen is tot nu toe 69% gerealiseerd voor 2014. Van 5% van de taakstellingen hebben we moeten concluderen dat deze niet haalbaar zijn. Het betreft de volgende taakstellingen:

- Overdragen specifieke onderwijs ondersteunende activiteiten: € 2.000 structureel
- Peuterspeelzaalwerk: € 17.000 incidenteel
- Prestatieafspraken adhv bibliotheekbeleidskader: €40.000 incidenteel

Op dit moment staat 26% van de taakstellingen voor 2014 nog open.

Voor de jaren 2015 en verder zijn de volgende taakstelling als niet haalbaar aangemerkt:

- Taken integreren in sociale wijkteams: € 100.000 (2015 en 2016)
- Verdere bundeling inspanningen na overdracht taken Wet op de jeugdzorg: € 50.000 (2016 en 2017)

Beide nadelen worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Decentralisaties (zie tevens bijstelling product 2.D en 2.E).

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt een nadere toelichting per taakstelling gegeven.

Toelichting invulling

00 Algemene dekkingsmiddelen

C. Overige algemene dekkingsmiddelen

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Onderhoudskosten gemeentelijk vastgoed	Begroting 2014	0	100	100	100	100
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog open staande taakstellingen		0	100	100	100	100

Hieronder wordt een toelichting gegeven.

Begroting 2014: onderhoudskosten gemeentelijk vastgoed

Wij zetten in op het afstoten van niet kernareaal. Daar waar verkoop boven de boekwaardes mogelijk is, kunnen incidentele voordelen worden gerealiseerd. In een aantal gevallen zal de boekwaarde hoger liggen dan de marktwaarde. Dan kan het wel mogelijk zijn om, met een incidentele inzet van de reserves, een structurele besparing te bereiken op onder andere de onderhoudskosten. Wij achten een besparing van € 100.000 per jaar haalbaar.

01 Werk & inkomen

E. Minimabeleid

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
1. Bovenwettelijk minimabeleid: wettelijke taken met vraaggerichte plus (incl. motie RenkumKaart)	Ombuigingsscenario's cat. 3/4		15	15	15	15
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			15	15	15	15
Rijksbijdrage armoedebeleid	Begroting 2014		100	100	100	100
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			100	100	100	100

Ombuiging 1. Bovenwettelijk minimabeleid: wettelijke taken met vraaggerichte plus (incl. motie RenkumKaart)

Het Rijk kent een aantal wettelijke regelingen op grond waarvan de gemeenten de minima ondersteunen in hun dagelijkse levensbehoeften. Denk daarbij aan uitkeringen in het kader van de Wet Werk en Bijstand, de bijzondere bijstand en de langdurigheidstoelage. Bovenop deze rijksregelingen hebben wij een aantal regelingen voor onze minima in het leven geroepen. Doel van het minimabeleid is armoede en sociale uitsluiting voorkomen en het meedoen op eigen kracht bevorderen. In 2013 zijn wij gestart met de verstrekking van de RenkumKaart als instrument om mensen met een laag inkomen in staat te stellen om actief te participeren middels sport, cultuur en educatie.

In 2014 breiden we de doelgroep uit naar mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm en inwoners die zijn toegelaten tot een traject schuldhulpverlening via de gemeente of gebruik maken van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. Uw raad heeft tijdens de begrotingsvergadering in november 2013 uit de algemene reserve een incidenteel budget van € 50.000 toegevoegd aan het budget RenkumKaart voor het jaar 2014. Daarnaast heeft u opdracht gegeven voor de zomer onderzoek te verrichten naar de mogelijkheid voor Renkumse deelname aan het Jeugdcultuurfonds.

Er resteert nog een te realiseren besparing van € 15.000 op de helft van het bovenwettelijk gedeelte voor minimabeleid. Of de voorziene ombuiging in 2015 realiseerbaar is, is afhankelijk van de mate van het gebruik van de RenkumKaart en de middelen die gemoeid zijn met de eventuele introductie van het Jeugdcultuurfonds.

Rijksbijdrage armoedebeleid

Vanuit het Rijk wordt vanaf 2015 een bedrag van € 100 miljoen extra beschikbaar gesteld voor armoedebeleid. Op dit moment bieden wij onze burgers, naast de wettelijke regelingen, al een aantal extra regelingen aan. Een voorbeeld hiervan is de RenkumKaart die in 2013 is geïntroduceerd. Dit kan nu worden gefinancierd met de extra middelen van het rijk.

In het vierde kwartaal 2014 wordt een integrale nota Armoedebeleid aan uw raad voorgelegd. Deze nota wil een relatie leggen tussen de inkomensondersteuning d.m.v. het minimabeleid en de effecten van de diverse rijksmaatregelen, waardoor inwoners met een laag inkomen worden geraakt in hun mogelijkheden om maatschappelijk te participeren. Wij zetten daarbij primair in op een heroverweging van de inzet van middelen voor armoede- en minimabeleid. Wij achten het echter niet uitgesloten dat naarmate wij de doelgroep beter bereiken, wij een deel van het extra rijksbudget in moeten zetten voor het armoedebeleid.

02 Zorg, educatie & maatschappelijke participatie

B. Maatschappelijk werk

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
2. Werken vanuit de wijk	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	12	25	25	25	25
Gerealiseerd		12	25	25	25	25
Nog in te vullen		0	0	0	0	0

Ombuiging 2. Werken vanuit de wijk

Deze taakstelling is, structureel, ingevuld door integrale benadering van samenhangende taakstellingen en is ingevuld uit de vrijval van een gedeelte van de sociale juridische advisering en een lagere productprijs van Solidez. Deze invulling heeft een relatie met het integreren van taken in sociale wijkteams.

D. Sociale samenhang en leefbaarheid

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
4. Wijk activeren en inspanningen bundelen	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	60	60	60	60	60
Gerealiseerd		60	60	60	60	60
Niet haalbaar		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
5. Maatwerk leveren per dorp	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	35	35	35	35	35
Gerealiseerd		35	35	35	35	35
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
Subsidies en bijdragen derden	Aanvullende maatregelen 2013	30	30	30	30	30
Gerealiseerd		20	0	0	0	0
Nog in te vullen		10	30	30	30	30
Maatschappelijk vastgoed	Begroting 2014	150	300	300	300	300
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		150	300	300	300	300
Taken integreren in sociale wijkteams	Begroting 2014	0	100	100	100	100
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Niet haalbaar		0	100	100	0	0
Nog in te vullen		0	0	0	100	100

Ombuiging 4. Wijk activeren en inspanningen bundelen

Deze taakstelling is met ingang van 2014 structureel ingevuld.

Aanvullende ombuiging subsidies en bijdragen aan derden (motie ombuigingen)

Voor de uitvoering van ons beleid betalen wij vaak partners om de taken uit te voeren. Dat doen wij in de vorm van subsidie. Conform een van de voorstellen van de raads werkgroep hebben wij de uitvoering van het beleid nogmaals kritisch bekeken. Daaruit volgt een aanvullende taakstelling van € 30.000 op gemeentebrede beleidsterreinen, waarbij de uitvoering geheel of gedeeltelijk wordt bekostigd in de vorm van subsidies. Voor de invulling van de taakstelling zijn "nadere regels eenmalige subsidieverstrekking sociale samenhang, leefbaarheid en zelfredzame samenleving" vastgesteld.

De aanvullende maatregel sluit aan bij ombuigingsvoorstel 4.

Ombuiging 5. Maatwerk leveren per dorp

Deze taakstelling is met ingang van 2014 structureel ingevuld. Houdt ook verband met bezuiniging op maatschappelijk vastgoed.

Begroting 2014: Maatschappelijk vastgoed

De inzet van de decentralisaties is om het aanbod dicht bij de burger in de wijken te organiseren. Wanneer partijen dicht bij, samen met de burger gaan werken, zal de behoefte aan maatschappelijke accommodaties veranderen. Dit kan per buurt verschillend zijn. De verwachting is dat in toenemende mate maatschappelijke gebouwen zoals scholen, bestaande verenigingsgebouwen en kantoren hierdoor multifunctioneel gebruikt gaan worden.

Het betreft met name accommodaties waarin de gemeente bijdraagt in huur / beheer-en exploitatiekosten. Voorbeelden hiervan zijn de gebouwen van Solidez die in eigendom zijn bij Solidez, het klooster (Renkum) en de Concertzaal. Het realiseren van een forse bezuiniging op maatschappelijk vastgoed is niet eenvoudig en daarmee dan ook niet op korte termijn haalbaar. Het realiseren van een bezuiniging op maatschappelijk vastgoed: zie ook ombuiging 5. Daarnaast

heeft dit ook een relatie met andere programma's binnen de begroting en het in de begroting 2014 opgenomen budget voor duurzaamheidsleningen maatschappelijke vastgoed.

Dit gaat ertoe leiden dat de component huisvesting die in de huidige productafspraken een op zichzelf staand product zijn per instelling een andere invulling gaat krijgen. Een invulling die zal leiden tot het verminderen van de kosten voor huisvesting door multifunctioneel gebruik. Gesprekken hierover met onze partners moet meer duidelijkheid geven over deze kanteling en de ombuiging.

In het meerjarenbeleidsplan is een ombuiging "maatschappelijk vastgoed" voorgesteld met ingang van 2015. Ter aanvulling stellen wij voor deze ombuiging te starten in 2014. Daarbij willen wij € 150.000 uit de egaliseringsreserve bestrijding gevolgen vermindering algemene uitkering (Reserve goede tijden, slechte tijden) inzetten ter dekking van aanloopkosten en compenserende maatregelen.

Begroting 2014: Taken integreren in sociale gebiedsteams

Een sociaal gebiedsteam is een beschikbaar en toegankelijk team dat zich steeds op maat vormt met de juiste expertise op het moment dat het nodig is. Een sociaal gebiedsteam maakt deel uit van het sociaal stelsel en wordt door verschillende betrokkenen (bewoners, vrijwilligers, professionals en gemeenten) die expertise bij elkaar brengen, samen georganiseerd onder regie van de gemeente. Ter voorbereiding op het werken met sociale gebiedsteams in de gemeente Renkum zijn regionale proeftuinen uitgevoerd rond versterken van buurtkracht en jeugd en opvoeding. Met de opbrengst hiervan werken we aan de verdere ontwikkeling van de sociale gebiedsteams.

In het kader van de decentralisaties en de beweging die wij willen maken naar gebiedsgericht werken, wordt vanuit het Wmo zorgloket als onderdeel van prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntondersteuning een incidentele subsidie verleend aan de rechtswinkel ten bedrage van € 13.000 om de omslag naar gebiedsgericht werken per 2015 te kunnen maken. Deze vorm van individuele cliëntondersteuning vraagt om meer incidentele voorzieningen dan was voorzien en rechtvaardigt daarmee het aanspreken van de Wmo-reserve, bedoeld voor het incidenteel verstrekken van subsidie aan de rechtswinkel om sociaaljuridische dienstverlening per 2015 te incorporeren in de gebiedsgerichte aanpak. Waarbij de geboden ondersteuning in dienst staat van het versterken van de eigen kracht van onze inwoners.

Deze bezuiniging heeft ook relatie met ombuiging 7.

Het realiseren van ombuiging 7 en het taken integreren in de sociale gebiedsteams lijkt momenteel niet realistisch. De afspraken in het kader van Transitiearrangementen (volumeafspraken met BIZ 80%) en de doorgevoerde korting waarmee de taken over komen naar de gemeente maakt een bezuiniging van deze omvang nu onmogelijk. Wij verwachten op z'n vroegst vanaf 2017 hierin enige beweging te kunnen bewerkstelligen.

De bestemmingsreserve Wmo is herbenoemd als reserve Decentralisaties. Dit nadeel kan derhalve opgevangen worden uit deze reserve. De te verwachten tekorten door invoering van de AWBZ zullen ook ten laste van deze reserve gebracht worden. Punt van aandacht is dat we pas met de meicirculaire goed inzicht hebben in de verschillende geldstromen van de diverse decentralisaties.

E. Preventieve voorzieningen voor jeugd en opvoeders

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2013	2014	2015	2016	2017
7. Verdere bundeling inspanningen na overdracht taken Wet op de jeugdzorg	Ombuigingsscenario's cat. 3/4				50	100
Gerealiseerd					0	0
Niet haalbaar					50	50
Nog in te vullen					0	50

Ombuiging 7. Verdere bundeling inspanningen na overdracht taken Wet op de jeugdzorg

Het realiseren van ombuiging 7 en het taken integreren in de sociale gebiedsteams lijkt momenteel niet realistisch. De afspraken in het kader van Transitiearrangementen (volumeafspraken met BIZ 80%) en de doorgevoerde korting waarmee de taken over komen naar de gemeente maakt een bezuiniging van deze omvang nu onmogelijk. Wij verwachten op z'n vroegst vanaf 2017 hierin enige beweging te kunnen bewerkstelligen. De bestemmingsreserve Wmo is herbenoemd als reserve Decentralisaties. Dit nadeel kan derhalve opgevangen worden uit deze reserve (zie eerder genoemde bijstellingen product 2.E). De te verwachten tekorten door invoering van de AWBZ

zullen ook ten laste van deze reserve gebracht worden. Punt van aandacht is dat we pas met de meicirculaire goed inzicht hebben in de verschillende geldstromen van de diverse decentralisaties.

G. Mantelzorg & vrijwilligers

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Maatschappelijke stage	Meicirculaire 2013 gemeentefonds		32	33	34	34
Niet haalbaar			0	0	0	0
Gerealiseerd			32	33	34	34
Nog in te vullen			0	0	0	0

Maatschappelijke stage

De wettelijke verplichte maatschappelijke stages worden per 1 januari 2015 afgeschaft. Daarbij zal een uitname uit de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 20 miljoen plaatsvinden. Met de onderwijsbesturen is gecommuniceerd deze bezuiniging pas te effectueren met ingang van het schooljaar 2015-2016. Gelet op het niet meer ontvangen van middelen per 1 januari 2015 wordt deze aangepaste beleidslijn alsnog met de onderwijsbesturen gecommuniceerd.

H. Zelfredzaamheid en participatie

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
3. Bundelen inspanningen na overdracht taken AWBZ	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	30	60	60	60	60
Gerealiseerd		30	60	60	60	60
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
Maaltijdservice	Aanvullende maatregelen 2013	38	38	38	38	38
Gerealiseerd		38	38	38	38	38
Nog in te vullen		0	0	0	0	0

Ombuiging 3. Bundelen inspanningen na overdracht taken AWBZ

Deze taakstelling is structureel gerealiseerd via onttrekking uit de pakketmaatregel AWBZ.

Aanvullende ombuiging Maaltijdservice

Solidez heeft afbouw van de maaltijdservice gerealiseerd met ingang van 2014. De maaltijdservice wordt nu onafhankelijk van de gemeentelijke subsidie georganiseerd. Voor de klanten van de maaltijdservice is deze voorziening nog steeds beschikbaar, de voorziening is voor hen niet duurder geworden. Deze taakstelling is ingevuld.

I. Individuele voorzieningen

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Hergebruik scootmobiel e.d.	Meicirculaire 2013 gemeentefonds		31	53	108	108
Gerealiseerd				0	0	0
Nog in te vullen			31	53	108	108
WMO	Begroting 2014		30	30	30	30
Gerealiseerd			30	30	30	30
Nog in te vullen			0	0	0	0

Hergebruik scootmobiel e.d.

Hulpmiddelen zoals rolstoelen en scootmobiel worden verstrekt door gemeenten binnen de Wmo. Hiervoor geldt voortaan een plicht tot hergebruik. Er wordt door het rijk taakstellend uitgegaan van een landelijke structurele opbrengst van € 50 miljoen. Voor Renkum betekent dit een opgelegde besparing van € 31.000 in 2015 oplopend naar € 108.000 in 2017. De afgelopen jaren zijn deze besparingen al gerealiseerd binnen de majeure besparing door de verlaging van het Wmo budget. Zo hebben wij de kosten van de voorziening gehandicapten terug kunnen brengen van ongeveer € 1.900.000 in 2010/2011 naar ongeveer € 1.450.000 nu. Een verdere besparing op scootmobielen of overige voorzieningen gehandicapten achten wij niet reëel.

WMO

De Stadsregio heeft aangegeven dat de investeringsbijdrage die de gemeenten tot nu toe betalen voor de Regiotaxi kan komen te vervallen. Daarnaast constateren wij dat er overschotten ontstaan binnen de WMO budgetten en dat sprake is van een groei van de reserve. Dit maakt het mogelijk om een structurele korting van € 30.000 door te voeren op de WMO-budgetten. Deze korting is structureel in de cijfers verwerkt. Deze ombuiging is reeds volledig ingevuld.

L. Onderwijshuisvesting

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Onderwijshuisvesting	Begroting 2014	0	430	430	430	430
Gerealiseerd		0	430	430	430	430
Nog in te vullen		0	0	0	0	0

Begroting 2014: Onderwijshuisvesting

De motie Haersma Buma (macro geven alle gemeenten minder uit aan onderwijshuisvesting dan zij in de algemene uitkering hiervoor ontvangen.) leidt voor de gemeente Renkum tot een lagere ontvangst in de algemene uitkering vanaf 2015 van ca. € 430.000. Onderwijshuisvesting bevat veel componenten die niet bijgesteld kunnen worden (denk hierbij aan kapitaallasten, verzekeringen, ozb etc.). In december 2013 heeft u het geactualiseerde IHP 2013-2020 vastgesteld. Hierbij worden de uitgaven voor een belangrijk deel bepaald door het ambitieniveau. De daling van de algemene uitkering van € 430.000 is in eerste instantie opgevangen door ombuigingen binnen het budget onderwijshuisvesting. We moeten ons hierbij wel realiseren dat voldaan moet worden aan de wettelijke taak met betrekking tot adequate huisvesting voor het onderwijs. Ambities met betrekking tot duurzaamheid en frisse scholen willen we zoveel mogelijk handhaven.

Daarnaast moet er met de schoolbesturen nog nadere afspraken gemaakt worden ten aanzien van de overheveling van het buitenonderhoud.

O. Peuterspeelzaalwerk

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
9. Overdragen speciaal onderwijs ondersteunende activiteiten	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	15	15	15	15	15
Gerealiseerd		13	13	13	13	13
Niet haalbaar		2	2	2	2	2
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
Peuterspeelzaalwerk	Aanvullende maatregelen 2013	37	68	110	110	110
Gerealiseerd		20	0	0	0	0
Niet haalbaar		17	68	110	110	110
Nog in te vullen		0	0	0	0	0

Ombuiging 9. Overdragen speciaal onderwijs ondersteunende activiteiten

De gemeente heeft van het rijk de verantwoordelijkheid gekregen over de 'doorgaande leerlijn' in de vorm van regisseur. In die hoedanigheid stimuleert en faciliteert de gemeente middels de inzet van onderwijs ondersteunende activiteiten. Deze activiteiten zijn gericht op het kind in het onderwijs met als doel om problemen in een later stadium van de jeugd te voorkomen. Zij zijn uitdrukkelijk niet gericht op het onderwijs zelf, omdat de verantwoordelijkheid voor inhoudelijk onderwijsondersteunende activiteiten primair bij het onderwijs ligt. Toch willen wij ons bezinnen op de bedoelde onderwijsondersteunende activiteiten. Wij denken dan specifiek aan de volgende activiteiten:

Harmonisatie van peuterspeelzaal Dol-fijn. Nu is Dol-fijn geregistreerd als peuterspeelzaal.

Peuterspeelzalen zijn in de Wet kinderopvang uitdrukkelijk uitgesloten van gebruikmaking van kinderopvangtoeslag via de belastingdienst. Zodoende worden de kindplaatsen deels door de gemeente gesubsidieerd. Het voorstel is om de peuterspeelzaalaanbieder zich te laten registreren als aanbieder van kinderdagopvang met peuterwerk. Hierdoor kunnen ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag geen gebruik meer maken van een door de gemeente gesubsidieerde plaats. Hiervoor is evenwel de medewerking nodig van de aanbieder. Want harmonisatie gaat verder dan alleen het wijzigen van een registratie. De verwachte besparing bedroeg € 15.000.

Gebaseerd op de verstrekking over 2013 en de aanvraag 2014 is het op dit moment mogelijk om € 13.000 van de € 15.000 in te vullen. Een verdere bezuiniging wordt op dit moment niet haalbaar geacht. We boeken de resterende € 2.000 structureel af.

Aanvullende ombuiging peuterspeelzaalwerk

De voorgestelde structurele bezuiniging op het peuterspeelzaalwerk die ertoe zou leiden dat het hele peuterspeelzaalwerk niet meer zou worden gefinancierd, en dus zou wegvallen, is tijdens de begrotingsraad van november 2013 on hold gezet. Uw raad heeft de wens geuit kennis te nemen van de gevolgen die deze taakstelling met zich meebrengt.

Dit besluit is niet doorgevoerd in de begroting/ taakstelling. Op grond hiervan is de opgevoerde taakstelling die oploopt van € 37.000 in 2014 tot € 110.000 in 2016 niet haalbaar.

Op grond van het huidige aantal peuters dat gebruikt maakt van het peuterspeelzaalwerk is evenwel een incidenteel voordeel te boeken van € 20.000 in 2014.

03 Ruimtelijke ontwikkeling, bouwen & wonen

A. Gebiedsvisies

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Gebiedsvisies	Begroting 2014	0	25	25	25	25
Gerealiseerd		0	25	25	25	25
Nog in te vullen		0	0	0	0	0

Begroting 2014: Gebiedsvisies

Na afronding van de huidige gebiedsvisies worden vanaf 2015 geen gebiedsvisies (of gebiedsontwikkelingsplannen, centrumplannen e.d.) meer opgesteld. Er kan dan een budget van € 25.000 vrijvallen.

04 Milieu, natuur & duurzaamheid

B. Bos-, landschaps- en natuurbescherming

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
11. Overdragen grootschaliger bos en landschap	Ombuigingsscenario's cat. 3/4		68	68	68	68
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling			68	68	68	68

Ombuiging 11. Overdragen grootschaliger bos en landschap

Conform het raadsvoorstel van 28 maart 2014 zijn wij, met behulp van een externe partij, onderzoek gestart naar de mogelijke afstoting van gemeentelijk bos- en natuurterreinen. Doel van dit onderzoek is het bereiken van een structurele besparing van € 68.000 op de personeelslasten. Buiten het onderzoek naar afstoting wordt ook bekeken hoe wij ons bosbeheer goedkoper ten uitvoer kunnen brengen, met behoud van de huidige kwaliteiten. Wij verwachten in het vierde kwartaal van 2014 uw raad een voorstel ten aanzien van dit onderwerp, ter besluitvorming te kunnen aanbieden.

C. Plantsoenen en parken

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
12. Openbaar groen: meer mobiliseren bewoners	Ombuigingsscenario's cat. 3/4			0	0	0
13. Onderhoud bepaalde parken, hertenkamp, kinderboerderij door groepen particulieren	Ombuigingsscenario's cat. 3/4		80	80	80	80
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			80	80	80	80
Gemeentelijke begraafplaatsen en aula's	Begrotingsscan	25	25	25	25	25
Gerealiseerd		0	0	0	0	0

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Nog in te vullen		25	25	25	25	25
Beheer begraafplaatsen	Begroting 2014	30	50	50	50	50
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		30	50	50	50	50
Integraal beheer openbare ruimte (tevens progr. 6)	Begroting 2014	0	100	200	300	300
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	100	200	300	300

Ombuiging 12. Openbaar groen: meer mobiliseren bewoners

In de raadsvergadering van september 2011 heeft het groenbeleidsplan ter besluitvorming voorgelegd. Bij de behandeling van dit voorstel heeft u door middel van een amendement het alternatief "beeldkwaliteit accent" als gewenst onderhoudsniveau vastgesteld. Bij dit scenario was sprake van een jaarlijks tekort van € 120.000 dat structureel gedekt zou kunnen worden uit een andere manier van werken, efficiënter beheer door extra omvormingen en de meeropbrengst van de intensivering van de verkoop van snippergroen. Verder heeft u opdracht gegeven te onderzoeken hoe bewoners kunnen worden betrokken bij het onderhoud van de openbare ruimte. Op dit moment loopt binnen een aantal wijken een pilot waarbij burgers worden betrokken bij het groenonderhoud. De burgers die wij over dit onderwerp hebben gesproken in het ombuigingentrajec staan eveneens positief tegenover het betrekken van bewoners bij het onderhoud van hun wijk. Belangrijke randvoorwaarde lijkt wel te zijn dat ook de zeggenschap bij de wijkbewoners moet komen te liggen. De wijkbewoners krijgen daar waar mogelijk de verantwoordelijkheid voor de inrichting en het onderhoud van het groen in hun wijk. De gemeente ondersteunt hierin (binnen randvoorwaarden) met kennis en door het beschikbaar stellen van materialen. Verder controleren wij of een minimaal onderhoudsniveau wordt gerealiseerd.

Belangrijk neveneffect van deze werkwijze is, dat de sociale cohesie in de wijk wordt bevorderd. Deze werkwijze past in het bredere beeld van het mobiliseren van burgers. Wij zien hier een overlap met de inzet van wijkteams, zoals ook in de voorstellen 2 en 4 naar voren komt. Wij zien deze ombuiging niet als besparingsmogelijkheid, maar als mogelijkheid om tot het door de raad vastgestelde "beeldkwaliteit accent" te komen. Waar mogelijk kunnen extra accenten worden gecreëerd ten opzichte van de reguliere beeldkwaliteit van het groen in de wijk.

Er zijn op dit moment pilots voor o.a. park Bato's wijk en Hartenstein als ook de bewonersvereniging Doornenkamp te Heelsum, welke meewerkt in een deel van de groenvoorziening in de wijk. De pilot die was gestart voor Park Dennenkamp heeft niet geresulteerd in het juiste effect. Ondanks overleggen en afspraken met omwonenden, bleek bij de uitvoering de animo minder dan verwacht. Wij zullen het onderhoud in 2014 weer zelf ter hand nemen. Het niveau 'Accent' wordt nog niet gehaald. Enerzijds doordat het gemeentelijke deel van het beheer nog niet optimaal is, anderzijds omdat de hoeveelheid werk die door vrijwilligers wordt verzet niet opweegt tegen de totale hoeveelheid werk die nodig is om het vastgestelde niveau te behalen. Het blijft immers vrijwilligerswerk. Daarnaast is de ureninzet van eigen dienst voor begeleiding van de vrijwilligers hoger dan de ureninzet voor aansturing van een aannemer als Permar.

Pro Persona is in Wolfheze gestart met het inzetten van cliënten. De gemeente verzorgt het basisonderhoud (beeldkwaliteit sober) en Pro Persona zal zorgen voor de "plus".

Ombuiging 13. Onderhoud bepaalde parken, hertenkamp, kinderboerderij door groepen particulieren

In aanvulling op voorstel 12 stelden wij voor om het onderhoud van bepaalde parken, Het Hertenkamp Oosterbeek en De Kinderboerderij Heelsum, over te dragen aan groepen particulieren. Wij denken hierbij aan vormen van "georganiseerde vrijwilligheid", bijvoorbeeld in de vorm van een stichting. Voor de realisatie van dit onderhoud kunnen zij werken met sponsorbijdragen van bedrijven. Belangrijk neveneffect van deze werkwijze is dat de sociale betrokkenheid van deze groepen en bedrijven kan toenemen. Wij verwachten met deze ombuiging door afbouw van personele en materiële inzet een besparing te kunnen realiseren van € 80.000.

Hertenkamp Oosterbeek: Het onderzoek naar de mogelijke overdracht aan derden van de verzorging van het Hertenkamp in Oosterbeek loopt mee met het onderzoek naar de Kinderboerderij.

Kinderboerderij Heelsum: Onderzoek naar een mogelijke overdracht aan particulieren is in 2013 gestart en krijgt in 2014 een vervolg.

Begroting 2014: Beheer begraafplaatsen

De opgelegde taakstelling kan alleen worden ingevuld door het terugdringen van de vaste kosten. Hierbij is inzet van frictiegelden noodzakelijk. Om de taakstelling op deze wijze te realiseren is in 2014 € 30.000 inzet nodig uit de reserve goede tijden, slechte tijden (de egaliseringsreserve bestrijding gevolgen vermindering algemene uitkering). Invulling van de taakstelling zonder gebruik te maken van de reserve kan vanaf 2016 door natuurlijke afvloeiing van personeel.

Begroting 2014: Integraal beheer openbare ruimte (tevens programma 6)

Momenteel is het onderzoek in gang gezet om een effectievere en efficiëntere inzet van mens en middelen voor het groenonderhoud te bewerkstelligen. Dit onderzoek wordt uitgebreid met de inzet in de gehele openbare ruimte (integraal beheer openbare ruimte). Een optimale inzet van tractie, wijze van behalen vastgestelde onderhoudsniveau, samenwerking met partners en de ontwikkelingen in de markt zijn onderdelen die hierin betrokken worden.

E. Afvalverwijdering en -verwerking

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Beheer afvalbakken openbare ruimte	Begroting 2014	95	95	95	95	95
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog openstaande taakstelling		95	95	95	95	95

Begroting 2014: Beheer afvalbakken openbare ruimte

De kosten van het beheer van de afvalbakken in de openbare ruimte worden voor een deel via het onderdeel "straatreiniging" ten laste van de rioolheffing gebracht. Omdat afval uit de afvalbakken in de openbare ruimte vermeden huishoudelijk afval is, komt het resterende deel (€ 95.000) ten laste van de afvalstoffenheffing. Om de lasten voor de burger gelijk te houden wordt voor hetzelfde bedrag een taakstelling op de huidige afvalbudgetten doorgevoerd.

Voor de invulling van de taakstelling loopt onderzoek naar het centraliseren van alle afvaltaken bij de ACV, waaronder de lediging van de afvalbakken in de openbare ruimte.

07 Sport, kunst & cultuur**0A. Kunst, cultuur en cultuureducatie**

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
17. Prestatieafspraken obv 'culturele loopbaan'	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	75	75	75	75	75
Gerealiseerd		75	75	75	75	75
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
18. K&C: alleen inzetten op kernkwaliteiten	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	45	45	45	45	45
Gerealiseerd		45	45	45	45	45
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
Stimuleringsbudget kunst en cultuur	Begroting 2014	0	10	10	10	10
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	10	10	10	10

Prestatieafspraken obv 'culturele loopbaan'

De bezuinigingen in Renkum (2014) én Wageningen (2015) én switch van subsidie van cursussen naar inzet op binnenschoolse cultuureducatie maakt dat de organisatie van t Venster volledig op de schop moet en er een nieuw businessmodel moet worden ontwikkeld. Deze ombuiging heeft ook grote personele consequenties en gevolgen voor de huisvesting in de nabije toekomst. Alle huidige cursusdocenten worden ontslagen en t Venster moet de huur opzeggen voor de huidige locaties.

t Venster wil graag in overleg met de gemeenten deze ombuiging zorgvuldig afwikkelen, met name ten aanzien van de personele zaken. Met de intentie om de taakstelling voor Renkum in 2014 te behalen, maar tevens rekening houdend met de bezuinigingen in 2015 voor Wageningen, hebben zij ons gevraagd om de Ombuiging in taken (van cursussen naar binnenschools) in te laten

gaan met het schooljaar 2014-2015, zodat ook hun organisatie hier goed op is ingericht en een betere doorstart voor 't Venster mogelijk maakt.

Ombuiging 18. K&C: alleen inzetten op kernkwaliteiten

De taakstelling 18 is ingevuld waarbij het volgende wordt opgemerkt:

Voor de minimale ondersteuning van de Kernkwaliteiten is eveneens een bedrag van € 45.000 nodig. Hiermee kunnen de huidige activiteiten worden voortgezet en worden geïndexeerd.

Nieuwe ontwikkelingen, zoals b.v. Renkum Leeft, kunnen alleen nog met kennis en in uren worden ondersteund en kunnen een beroep doen op de subsidieregeling sociale samenhang etc.

Begroting 2014: Stimuleringsbudget kunst en cultuur

Deze taakstelling is opgenomen vanaf 2015. Het is gezien het bovenstaande bij ombuiging 18 niet zeker of deze taakstelling haalbaar is. De voorjaarsnota is te vroeg in dit kalenderjaar om dat inzicht te bieden en in de najaarsnota 2014 zal de voortgang worden gerapporteerd.

B. Openbaar bibliotheekwerk

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
19. Prestatieafspraken adhv bibliotheekbeleidskader	Ombuigingsscenario's cat. 3/4	80	100	180	180	180
Gerealiseerd		40	80	80	80	80
Niet haalbaar		40	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	20	100	100	100

Prestatieafspraken adhv bibliotheekbeleidskader

De taakstelling zal worden gehaald op huisvesting, daarvoor is de bibliotheekvoorziening in Doorwerth m.i.v. 2014 gesloten. De huisvestingslasten in Renkum kunnen een deel van de taakstelling invullen, zodra het MFC 3b4 klaar is. Aangezien het om langlopende huurcontracten gaat, ontstaan er frictiekosten, waar een oplossing voor moet worden gevonden.

In de raadsvergadering van 29 januari 2014 heeft de raad een motie aangenomen waarbij de raad het college opdraagt om "In het meerjarenbeleidsplan 2014- 2018 dat deel van de taakstelling op de bibliotheek dat anticipeert op een deelname van de bibliotheek bij het te ontwikkelen MFC 3B4 te schrappen gedurende de jaren dat de bibliotheek nog gebruik maakt van de huidige huisvesting en over de financiële gevolgen hiervan in de Voorjaarsnota 2014 te rapporteren".

Voor 2014 kan de incidentele taakstelling voor de bibliotheek van € 80.000 voor € 40.000 worden ingevuld, aangezien er € 40.000 nodig is i.v.m. betaling van de eenmalige frictiekosten voor de afkoop van het huurcontract voor Doorwerth (€ 40.000).

De verwachting is dat de incidentele taakstelling van € 100.000 voor 2015 voor € 80.000 kan worden ingevuld. Op de overige € 20.000 is de genoemde motie van toepassing.

Voor 2016 e.v. is de verwachting dat van de structurele taakstelling van € 180.000 structureel € 80.000 wordt ingevuld. Op de overige € 100.000 is de genoemde motie van toepassing.

E. Sportaccommodaties

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Beheer en onderhoud sportterreinen	Begroting scan	100	100	100	100	100
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Niet haalbare taakstelling						
Nog in te vullen		100	100	100	100	100
Sport	Aanvullende maatregelen 2013		50	50	50	50
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			50	50	50	50
Sport	Begroting 2014		50	50	50	50
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			50	50	50	50

Beheer en onderhoud sportterreinen en aanvullende ombuiging Sport (amendement aanvullende ombuiging 26)

Zoals opgenomen in de vastgestelde kadernota sport, is het voorstel om de taakstellingen op sport te vinden binnen de volgende drie peilers:

1. herziening van het subsidiesysteem;
2. herziening van de tarievenstructuur;
3. heroriëntatie op de kwaliteit en kwantiteit van sportaccommodaties.

Het onderzoek over de herziening van het tariefensysteem (en indirecte subsidies) op sportaccommodaties loopt maar is nog niet afgerond omdat op dit moment eerst de vraag beantwoord moet worden hoe wordt omgegaan met de doorbelasting van de overhead op het product sport in relatie met de tarieven.

Ten aanzien van de heroriëntatie op de kwaliteit en kwantiteit van sportaccommodaties kan worden gemeld dat SV Wodanseck vanaf 1 januari 2014 de exploitatie van het sportpark Duitse Kamp te Wolfheze in eigen beheer uitvoert. Vanaf dat moment is er minimale personele inzet nodig vanuit de gemeente. Dit voordeel wordt ingezet voor de te realiseren taakstelling. Op dit moment is echter nog niet aan te geven om welk bedrag het gaat.

De gebruikers van sportpark Hartenstein zijn bezig met het opstellen van een visiedocument waarvan het in eigen beheer uitvoeren van de exploitatie van sportpark Hartenstein onderdeel uitmaakt. Eind april besluiten de gebruikers over het verder uitwerking geven aan het plan.

Op dit moment is nog niet aan te geven welk deel van de taakstelling in 2014 (€ 100.000) en in 2015 (€ 50.000) ingevuld kan worden.

Begroting 2014: Sport

In 2014 worden in overleg met de gebruikers van sportpark Wilhelmina en De Bilderberg nadere gesprekken gevoerd in het kader van samenwerking en optimalisering van deze sportparken. Recent heeft OVC'85 een verzoek ingediend voor een bijdrage in de realisatie van een kunstgrasveld voor voetbal. De betrokken vereniging wordt zelf verantwoordelijk voor beheer en vervanging. Het is aannemelijk dat er op de directe en indirecte kosten besparing gaat optreden, door het bijdragen in de aanleg van een kunstgrasveld. Daarnaast wordt ingespeeld op het capaciteitstekort op sportpark De Bilderberg.

De benodigde wedstrijdtrainingscapaciteit op sportpark Wilhelmina is op een geringer aantal velden te realiseren met de inzet van kunstgras. Daar waar dat vervolgens betekent dat er ruimte vrij komt, is het mogelijk dat die ruimte een alternatieve (sport)bestemming krijgt als mogelijke bijdrage in de kosten. Om hier een slag in te maken zal een incidentele investering nodig zijn door bijvoorbeeld een incidentele bijdrage in de aanleg van een kunstgrasveld. Waarna de betrokken vereniging vervolgens zelf verantwoordelijk wordt voor beheer en vervanging. Op dit moment is hierover voor sportpark Wilhelmina niets concreets te melden.

Daarnaast zijn er mogelijkheden beheer en exploitatie van sportvoorzieningen slagvaardiger te organiseren door het op afstand plaatsen van beheersmatige en uitvoerende taken en de nadrukkelijke betrokkenheid van de eindgebruiker. Hierbij kunnen incidentele investeringen ook leiden tot het terugdringen van de kosten. Dit dient nader uitgewerkt te worden.

In de begroting 2014 is vanuit ons milieubeleid een reserve "Duurzaamheidsleningen maatschappelijk vastgoed" ingesteld, waaruit duurzaamheidsmaatregelen gefinancierd kunnen worden. Hiervoor zullen wij in de loop van 2014 een voorstel aan u voorleggen. De verwachting is dat door het inzetten op duurzaamheid de uiteindelijke huisvestingslasten van sportvoorzieningen zullen dalen.

Op dit moment is het onduidelijk of de taakstelling van € 50.000 ingevuld kan worden door in te zetten op eenmalige investeringen en inzetten op duurzaamheidsmaatregelen.

08 Bedrijvigheid, recreatie & toerisme

C. Recreatie & toerisme

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Airbornewandeltocht	Begroting 2014	0	15	15	15	15
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	15	15	15	15

Begroting 2014: Airbornewandeltocht

Sinds dit jaar is, in het kader van de ombuigingen, de subsidie aan de Airbornewandeltocht afgeschaft. Met de organisatie zijn afspraken gemaakt over de inzet van de gemeente bij het evenement. Het gaat daarbij tot nu toe om kostenloze inzet. Wat betreft de inzet door gemeentelijk personeel op een aantal posten zoals reiniging en aankleding evenemententerrein, worden deze in overleg door de PSVR in eigen beheer uitgevoerd dan wel door de gemeente in rekening gebracht. Een convenant hiertoe is in voorbereiding. De PSVR wil het uitgangspunt daarvan echter eerst met het nieuwe college bespreken. Wij gaan uit van een besparing van € 15.000.

09 Burger, bestuur & organisatie

D. Bestuur en organisatie

Bijstellingen en ombuigingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Herkomst	2014	2015	2016	2017	2018
Vergroten van de efficiency binnen de eigen organisatie	Ombuigingsscenario's cat. 1	300	400	400	400	400
Gerealiseerd		300	400	400	400	400
Nog in te vullen		0	0	0	0	0
Aanvullende efficiencytaakstelling	Aanvullende maatregelen 2013	100	200	300	300	300
Gerealiseerd		55	83	78	106	106
Nog in te vullen		45	117	222	194	194
Personeel volgt budget	Begroting 2014	0	100	150	200	200
Gerealiseerd		0	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	100	150	200	200
Regionale uitvoeringsdienst	Voorjaarsnota 2012	49	49	49	49	49
Gerealiseerd		49	0	0	0	0
Nog in te vullen		0	49	49	49	49
Vermindering politieke ambtsdragers/ dualiseringskorting	Circulaires AU		34	30	26	26
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			34	30	26	26
Nationaal Uitvoeringsprogramma	Circulaires AU		39	0	0	0
Gerealiseerd			4	0	0	0
Nog in te vullen			35	0	0	0
ICT	Begroting 2014		0	0	100	100
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			0	0	100	100
Burgerjaarverslag	Begroting 2014		10	10	10	10
Gerealiseerd			0	0	0	0
Nog in te vullen			10	10	10	10

Vergroten van de efficiency binnen de eigen organisatie en aanvullende efficiency-taakstelling/ Begroting 2014: personeel volgt budget

Een deel van de efficiencytaakstelling voor 2014 is inmiddels al gerealiseerd. Door strakke sturing op centraal en decentraal p-budget, kritisch kijken naar noodzaak van (meteen of vertraagd, geheel of deels) invullen van vrijkomende vacatures, het aanbrengen van een flexibele schil (stuurmogelijkheid behouden of vergroten), het verder verfijnen van het instrument Strategische Personeels Planning (met subsidie van het A&O fonds) is de verwachting dat ook het restant van de taakstelling 2014 dit jaar zal worden ingevuld.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

De RUD, ODRA, is per 1 april 2013 van start gegaan. De genoemde frictiekosten zullen worden meegenomen in de totale taakstelling die op de organisatie rust.

Daarnaast heeft de ODRA in haar bedrijfsvoering de opdracht gekregen om in vier jaar de begroting met 5% (jaarlijks 1,25%) terug te brengen. Deze efficiencyvoordelen zullen naar rato per gemeente worden afgezet tegenover deze taakstelling.

De resterende taakstelling wordt meegenomen in het totale p-budget. Zie verder de toelichting hierboven.

Voor 2014 is de taakstelling incidenteel ingevuld.

De jaarstukken van de ODRA laten een positief saldo zien van € 2.286.000. Hiervan wordt € 250.000 toegevoegd aan de Algemene reserve. Het restant wordt, na aftrek van de overige reserveringen en afspraken, uitgekeerd aan de partners met frictie (€ 1.056.000). Dit leidt tot een incidentele uitkering € 25.350. Vanuit de gemeente Arnhem hebben we € 24.000 voor de frictiekosten overgang ODRA. Totaal € 49.350.

Vermindering politieke ambtsdragers/ Dualiseringskorting

Al bijna twee jaar staat in de circulaires opgenomen een uitname van € 110 miljoen wegens vermindering met 25% van het aantal politieke ambtsdragers (raadsleden, wethouders) met ingang van 2015. Wij hebben daar een stelpost van uitgavenverlaging tegenover gezet. In het regeerakkoord Rutte II is nu opgenomen dat dit voornemen wordt teruggedraaid. Daar komt wel wat voor in de plaats. Het voornemen is nu met ingang van hetzelfde jaar de vermindering te laten doorgaan tot het niveau van voor de dualisering (dualiseringscorrectie). Dat komt neer op ± 10%. De uitname zal dan € 18 miljoen bedragen. Ook hier zullen kostenverlagingen tegenover staan, zoals bij taakmutaties gebruikelijk is.

De volgende besparingen zullen worden ingezet ter (gedeeltelijke) invulling van deze taakstelling.

- Representatie (onder dit budget worden o.a. de volgende activiteiten geboekt: informele deel raadsuitje; boerenkoolmaaltijd; bloemen; deel BBQ burgemeester; catering, koffie/thee, broodmaaltijden);
- ICT vergoeding raads- en commissieleden;
- Fractieondersteuning;
- Rekenkamercommissie.

Nationaal Uitvoeringsprogramma

De algemene uitkering wordt voor de jaren 2011 tot en met 2014 in totaal met bijna € 99 miljoen verhoogd en in het jaar 2015 met € 122 miljoen verlaagd in verband met het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP), een zogenaamde kasschuif. Het gedeelte van deze kasschuif bestemd voor het generiek ondersteunings-programma (€ 18 miljoen) zal niet via de algemene uitkering aan gemeenten worden uitgekeerd, maar wordt aan de VNG ter beschikking gesteld. Het overleg tussen de ministeries van BZK en Financiën en de VNG over de financieringswijze van het generieke ondersteuningsprogramma, heeft tot de volgende uitkomst geleid.

Het generieke ondersteuningsprogramma wordt door KING, onder regie van de VNG, voor de gemeenten uitgevoerd. De VNG ontvangt daarom het budget voor dit deelprogramma. Dit budget is conform afspraken tussen rijk en VNG opgebouwd uit € 18 miljoen uitname uit het gemeentefonds en € 10 miljoen rijksbijdrage.

Begroting 2014: ICT

Door intergemeentelijke samenwerking en de schaalvergroting die hierdoor ontstaat, is het mogelijk een ombuiging te realiseren mits het uitgangspunt van harmonisatie van informatiebeleid wordt gehanteerd. Dan is het mogelijk door gezamenlijk aanbesteding van softwarepakketten een voordeel te behalen. Wij streven naar een bezuiniging van € 100.000 in 2017.

Begroting 2014: Burgerjaarsverslag

De wettelijke plicht tot het uitbrengen van een burgerjaarsverslag komt vermoedelijk te vervallen. Het niet uitbrengen van dit jaarverslag levert een besparing op van € 10.000.

Investeringskredieten

Beschikbaar stellen investeringskredieten

Een 'investeringskrediet' betreft een door uw raad beschikbaar gesteld bedrag voor een concrete investering. Uw raad kan dit bedrag beschikbaar stellen bij de begroting van een bepaald jaar, maar ook gedurende het jaar middels b.v. de voor- of najaarsnota.

Jaarlijks nemen we een meerjareninvesteringsplan op in de begroting. De inzet van de in dit plan genoemde vervangingsinvesteringen en investeringen in het kader van nieuw beleid is gedelegeerd aan ons college. In het vigerend inkoopbeleid zijn voldoende waarborgen opgenomen voor een doelmatige besteding van de beschikbaar gestelde middelen. De uitvoering van de investering vindt dan ook conform het inkoopbeleid plaats. Investeringskredieten worden continu bewaakt. Verwachte onder- en overschrijdingen worden bij elke rapportage van de beleidscyclus gefundeerd en beargumenteerd.

We maken onderscheid tussen vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen. Vervangingsinvesteringen betreffen investeringen welke in het verleden gedaan zijn en die om technische danwel economische redenen vervangen dienen te worden. Binnen de meerjarenbegroting zijn voor deze vervangingen financiële middelen opgenomen. Deze vervangingsinvesteringen hebben dus geen financiële consequenties voor de begroting. De vervangingsinvesteringen worden daarom niet nader toegelicht.

Nieuwe investeringen betreffen investeringen die nog niet eerder aan u zijn voorgelegd ter goedkeuring. Dekking van deze investeringen is te vinden binnen de meerjarenbegroting (b.v. uit structureel nieuw beleid budget). Hierna vindt u een nadere onderbouwing van deze nieuwe investeringskredieten. Wij vragen u om formele toestemming te verlenen voor de nieuwe investeringskredieten.

Investeringskredieten Concertzaal

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Renovatie concertzaal	648	459	189

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 15 mei 2014

De onderzochte subsidiemogelijkheden hebben helaas niets opgeleverd.. Op het krediet resteert momenteel nog € 189.000. Verder is nog € 143.000 (inc.) vanuit de reserve onderhoud gebouwen beschikbaar en € 70.000 (inc.) vanuit de reserve co-financiering. Voor dit bedrag € 402.000 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor het herstel in oude luister van de Concertzaal.

Investeringskredieten Verkeersmaatregelen

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Aanpassen inritconstructies (WE-+6)	0	0	0
	Kruisp.Wolfhezerwg-Parallelwg WL2	350	316	34
	Fietsp.Fonteinallee-Noordberg N225	230	-76	306
	Spoorwegovergang Wolfheze	70	0	70
	Heelsumsepad (FL-3)	20	0	20
	Fietsenrekken (FS-2)	10	0	10
	Schoolomgeving/-routes	160	121	39
	Totaal	840	361	479

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten tot en met 15 mei 2014

Aanpassen inritconstructies

De eerste fase van dit project was in 2012 afgerond. Daarmee zijn de inritconstructies en 30 km-entrees in Doorwerth, Heveadorp en Wolfheze uniform ingericht. Met de herprioritering van het

MUP is aanpak van de 30 km-entrees in Oosterbeek, Renkum en Heelsum gepland in 2014. Hier is vanuit het MUP in 2014 nog € 20.000 gereserveerd, waarmee dit krediet wordt aangevuld.

Kruispunt Wolfhezerweg/Parallelweg (WL-2)

Het project is in 2013 volledig uitgevoerd. Eindafrekening volgt in 2014.

Fietspad Fonteinallee-Noordberg N225

Dit nieuwe fietspad is per 2013 als essentieel onderdeel opgenomen in het project Snelfietsroute Arnhem Wageningen. Reeds toegezegde subsidies vanuit de Stadsregio en de provincie blijven voor dit project beschikbaar. Begin 2014 heeft de Stadsregio een adviesbureau ingehuurd om dit project verder voor te bereiden. Wij maken onderdeel uit van het projectteam en hebben nauw overleg over de ontwerpen. Medio 2014 worden deze concrete ontwerpen verwacht. Het bedrag van € 76.000 is reeds ontvangen subsidie van de Stadsregio Arnhem Nijmegen.

Spoorwegovergang Wolfheze

Overwogen wordt de realisatie van het P&R terrein naar de zuidzijde te verplaatsen. Hier komt voorjaar 2014 meer duidelijkheid over.

Heelsumsepad (FL-3)

Dit project is in het geherprioriteerde MUP vooralsnog ingepland in 2014.

Fietsenrekken (FS-2)

Voor dit project is in het kader van de BDU in 2013 90% subsidie beschikt, waardoor (samen met de gemeentelijke bijdrage) € 100.000 beschikbaar is voor nieuwe fietsparkeervoorzieningen bij met name de bushaltes. Omdat de maatregelen rondom de HOV Arnhem Wageningen in 2014 worden uitgevoerd, hebben wij besloten deze fietsvoorzieningen in 2014 op te pakken. De subsidie blijft beschikbaar.

Schoolomgeving/-routes

De afgelopen jaren hebben wij de meeste schoolomgevingen aangepakt, door het plaatsen van het kleurige Julie-materiaal en kleine infrastructurele aanpassingen. Na de herprioritering van het MUP staan de Wegwijzer in Doorwerth en de Airborneschool in Renkum, op de planning in 2014, evenals kleine aanpassingen in het reeds geplaatste materiaal. De overige scholen aan de Bram Streeflandweg pakken wij nu niet op. Het Julie-materiaal en een juiste inrichting van de schoolomgeving wordt voor die scholen meegenomen in de nieuwbouwplannen. Daarna is het project afgerond. Wanneer dit inhoudt dat het binnen het MUP beschikbare budget niet in zijn geheel wordt besteed, wordt dit ingezet voor een deel van de door de gemeente te betalen kosten voor de HOV maatregelen.

Investeringskredieten Plantsoenen en parken

<i>Bedragen * €1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Urnenmuur Harten	23	23	0

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 23 maart 2014

Toelichting

De investering aan/voor de urnenmuur is begin 2014 afgesloten.

Investeringskredieten Riolering

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Bergingsbezinkbassins	86	10	76
	Riolering project C. Schadeweg	301	229	72
	Riolering project J.v. Riebeeckweg	995	880	115
	Riolering project Dorpsstraat e.o.	50	65	-15
	Vorb.riolering Zuiderb-Ploegs-Fang	85	59	26
	Verv.riolering Zuiderb-Ploegs-Fang	0	0	0
	Rioolgem. verv. (elec/15jr)	510	540	-30
	Aanschaf/-leg meetnet afvalwaterk.	107	137	-30
	Groene bergingen Br.Streeflandweg	1.155	947	208
	Totaal	3.289	2.867	422

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 23 maart 2014

Bergbezinkbassins

Het resterende budget wordt volgens afspraak gereserveerd voor de samenwerking in de zuiveringskring (Waterschap en Gem. Wageningen).

Riolering project Cornelia Schadeweg

Project is opgeleverd en wordt nog financieel afgerond.

Riolering project Jan van Riebeeckweg

Het project is afgerond. Bij de uitvoering van het project is aanbestedingsvoordeel behaald.

Riolering project Dorpsstraat

De aanbestedingprocedure is in het eerste kwartaal van 2014 afgerond. De ontwerpfase start medio april 2014. De uitvoeringsfase start medio juni 2014 en loopt t/m september 2014.

Vorbereiding riolering project Zuiderbeekweg - Ploegseweg

Project wordt integraal en in samenwerking met G5 partners voorbereid en uitgevoerd. Gemeente Overbetuwe bereidt het project voor en gemeente Arnhem verzorgt de begeleiding van de uitvoering. De start van de werkzaamheden staat gepland voor half mei 2014, de oplevering wordt verwacht rond oktober/november 2014.

Rioolgemalen vervangen

De meerjarige onderhoudstermijn loopt van juni 2013 tot juni 2023. De overschrijding van het budget wordt veroorzaakt door de contractvoorbereidingen.

Aanschaf/ -leg meetnet afvalwaterketen

Op diverse locaties in het rioolsysteem zijn meetpunten aangebracht. De meetgegevens worden opgenomen in een centrale database van het Waterschap en de Gelderse gemeenten. Het systeem is opgeleverd en voorgefinancierd door het Waterschap. Verrekening met het Waterschap heeft inmiddels plaatsgevonden. Omdat er nog enkele kleine meerwerkbetalingen moeten worden verricht kan het budget nog niet worden afgesloten. In eerste instantie is er voor dit project € 290.000 begroot. Na gunning is het budget afgeraamd naar € 106.000. Uiteindelijk blijkt dit een te sterke aframing te zijn geweest.

Groene bergingen Bram Streeflandweg

Het project is opgeleverd. De onderhoudstermijn voor het civiele werk tot 3 oktober 2014 en de onderhoudstermijn voor het groenwerk loopt tot december 2015. Het project wordt in juni 2014 financieel afgerond. Bij de uitvoering van het project is aanbestedingsvoordeel behaald.

Investeringskredieten Toegankelijkheid gebouwen

<i>Bedragen * €1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Aanp.toegankelijk sporthal Doorwerth	47	35	12

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

***) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 23 maart 2014

Deze investering kan worden afgesloten.

Investeringskredieten ICT

<i>Bedragen * €1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Weblogic Suite	50	42	8
	ICT uitwijk apparatuur	82	81	1
	Upgrade Coda en verpl.Corsa	56	59	-3
	Upgrade Citrix 2013	100	89	11
	Melddesk BOR	20	4	15
	Kassasysteem Publiekszaken	27	24	2
	Vervanging XP machines	9	8	1
	Key2begraven uitbreidingen	7	0	7
Totaal		349	307	42

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

***) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 14 mei 2014

Toelichting

Bij het testen van de ICT uitwijk opstelling, zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen, zodat dit project nog niet afgerond kan worden. Verwacht wordt dat de extra benodigde investeringen in de eerste helft van 2014 plaats zullen vinden.

De lopende investering voor de WebLogicSuite zal in het eerste kwartaal 2014 afgerond worden.

Een aantal geplande investeringen zijn in 2013 opgestart: Upgrade Citrix 2013, het gesloten kassasysteem van Burgerzaken, en de upgrade van Coda en Melddesk. Verwacht wordt dat deze investeringen nog tot en met 2014 doorlopen.

Actueel meerjareninvesteringsplan

Het investeringsplan voor 2014 is geactualiseerd. Omdat op dit moment regionale samenwerking op ICT-gebied onderzocht wordt, beperkt het investeringsplan zich vooralsnog tot 2014. Hieronder treft u het actueel investeringsplan aan .

	Investering	Jaar van investering	Afs. termijn	Kapitaallasten				
				2014	2015	2016	2017	2178
Vervanging 2013	248.360	2014	4 jr	40.979	70.783	68.299	65.815	32.287
Vervanging 2014	484.787	2014	4 jr	79.990	138.164	133.316	128.469	63.022
Totalen	733.147			120.969	208.947	201.615	194.284	95.309

De financiële consequenties van het meerjareninvesteringsplan zijn meegenomen in de exploitatie. Wij verwijzen u hierbij naar de genoemde mutaties bij programma 9.

Investeringskredieten facilitair

<i>Bedragen * €1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Inventaris gem.huis 20 jaar	39	4	35
	Inventaris gem.huis 15 jaar	99	4	95
	Inventaris gem.huis 10 jaar	0	0	0
	Waterpomp	0	1	-1
Totaal		138	9	128

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 14 mei 2014.

Toelichting

De vervanging van meubilair wordt in 2014 afgerond. In 2013 zou dit eigenlijk al, conform afspraak, gerealiseerd moeten zijn, maar door problemen bij de leverancier (uiteindelijk failliet) is dit niet gelukt.

Investeringskredieten Onderwijshuisvesting

<i>Bedragen * €1.000</i>	Omschrijving	Begroting totaal *)	Werkelijk totaal **)	Restant
	Aanpassen Airborneschool	982	98	884
	Radar kooklokaal 2009 rvs 09'2009	54	0	54
	1e inr/olp 7e,34e en 35e groep Radar	36	0	36
	Radar kozijnen inclusief glas	173	0	173
	Nieuwbouw Radar/ABS Utr.weg	2.706	-265	2.971
	Parkeerverhardingen etc. Radar/ABS	100	0	100
	Ondergrondse aansluit.Utr.weg	64	0	64
	4 keer olp eerst inr.groep 36 t/m 39	46	0	46
	Aanp.schoolgebouw Wijn.v.Arnhemweg	1.150	0	1.150
	Perm.Uitbreiding Dorenweerd College	0	0	0
Totaal		5.311	-166	5.477

*) begroot, dit betreft het totaal van het beschikbaar gestelde budget

**) werkelijk, dit betreft de werkelijke uitgaven/inkomsten bijgewerkt in CODA tot en met 14 mei 2014

Aanpassen Airborneschool

In september 2013 heeft u ingestemd met de aanpassing van de Airborneschool en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld (punt 1). Met het schoolbestuur (Trivium) is het bouwprotocol ondertekend. Op basis daarvan is gestart met de verdere planvoorbereiding. De omgevingsvergunning is inmiddels aangevraagd en de aanbesteding van de bouw zal in mei plaatsvinden.

Speciaal onderwijs

De punten 2 t/m 4 en 8 betreffen de aanpassingen en 1^e inrichting/onderwijsleerpakket voor de locatie aan de Wijnand van Arnhemweg. Deze aanpassingen zijn nog niet uitgevoerd en worden integraal meegenomen met de aanpassingen aan het schoolgebouw aan de Wijnand van Arnhemweg (conform het door u vastgestelde IHP). Met het schoolbestuur is een bouwprotocol overeengekomen waarbinnen de aanpassingen verder uitgewerkt worden. Het door u beschikbaar gestelde krediet zal in 2014/2015 worden aangewend.

De punten 5 t/m 7 betreffen de investeringen voor De Vaart en het Vierbeek College die beschikbaar zijn gesteld voor realisatie nieuwbouw aan de Utrechtseweg. Voor nieuwbouw aan de Utrechtseweg is een aanbesteding gehouden voor de uitvoerende partijen en heeft er gunning plaatsgevonden. Het restant van het door u beschikbaar gestelde krediet wordt in 2014 in termijnen verstrekt.

Permanente uitbreiding Dorenweerd College

Punt 10 heeft betrekking op de uitbreiding van het Dorenweerd College. Het gebouw is in oktober 2013 opgeleverd. Realisatie heeft binnen het door u beschikbaar gestelde budget plaatsgevonden en het krediet is afgesloten.